

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Humanitární pomoc

Humanitarian Aid

Student: Eva Poledníková

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Naděžda Antošová, Ph.D.

Ostrava 2008

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci včetně všech příloh vypracovala samostatně. Přílohy č.1, 2, 3, 4 dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.“

V Ostravě dne 25.4.2008

Eva Poledníková

Děkuji paní Ing. Naděždě Antošové, Ph.D. za cenné rady a připomínky při vedení mé
bakalářské práce.

OBSAH

Úvod	1
1 Vymezení problematiky humanitární pomoci	3
1.1 Vymezení humanitární pomoci	3
1.2 Aktéři humanitární pomoci.....	7
1.2.1 Dárci humanitární pomoci.....	8
1.2.2 Poskytovatelé humanitární pomoci	8
1.2.3 Koordinace a financování humanitární pomoci na mezinárodní úrovni	10
2 Humanitární krize v Súdánu	14
2.1 Historické příčiny konfliktů	16
2.2 Občanská válka v Súdánu.....	18
2.3 Humanitární krize v Dárfúru	20
3 Humanitární pomoc při řešení krize v Súdánu	25
3.1 Mezinárodní humanitární pomoc Súdánu.....	25
3.2 Humanitární pomoc Evropské unie	31
3.2.1 Oblasti humanitární pomoci	33
3.3 Humanitární pomoc ČR.....	37
Závěr	39
Seznam použité literatury	41

Úvod

Globalizace a technické vymoženosti současné doby přinášejí podrobnější a rychlejší informace o aktuálním dění a přibližují životy lidí na celém světě. Zprávy o humanitárních krizích se tak rychle dostávají do všech částí světa, dochází k rychlému šíření informací o humanitárních potřebách zemí zasažených přírodní katastrofou či ozbrojenými konflikty a k vzednutí vlny solidarity s oběťmi těchto katastrof. Následná humanitární pomoc je výrazem solidarity a projevem toho, že lidé navzájem si nejsou lhostejní a každý lidský život je cenný.

Spojené státy americké, členské státy Evropské unie či některé státy východní Asie jsou důkazem zvyšující se životní úrovně společnosti, ekonomické a bezpečnostní stability. Některé země však stále nejsou schopny se samy vyrovnávat s důsledky válečných konfliktů, nestability nebo přírodních katastrof. Jejich obyvatelé se tak ocitají v dlouhodobých humanitárních krizích, jsou odkázáni na pomoc zvenčí a prostřednictvím humanitární pomoci získávají nezbytné životní potřeby.

Cílem mé bakalářské práce je vymezit problematiku mezinárodní humanitární pomoci, popsat humanitární krizi v Súdánu a analyzovat mezinárodní humanitární pomoc poskytnutou této zemi Organizací spojených národů a Evropskou unií, se zaměřením na oblast Dárfúru. Pro analýzu humanitární pomoci Súdánu jsem se rozhodla proto, že konflikty, vyvolávající humanitární krize, zde probíhají již po několik desetiletí a stály životy nevinných lidí a mnohé připravily o domov. Problémy této největší země Afriky jsou stále aktuální, dotýkají se celého světa, a do určité míry tudíž i každého z nás. Zvolená problematika je v bakalářské práci zpracována v rámci tří hlavních kapitol.

První kapitola se zabývá obecným vymezením problematiky humanitární pomoci. Je zde vymezen samotný pojem humanitární pomoci, její právní prameny, účel a zásady při poskytování pomoci. Dále jsou charakterizováni důležití aktéři humanitární pomoci ve světě, jejich role a poslání při poskytování mezinárodní pomoci. Závěrečným bodem kapitoly je objasnění koordinace a financování humanitární pomoci pomocí zvláštních úřadů Organizace spojených národů a Evropské unie.

Druhá a třetí kapitola práce se vztahuje k problematice humanitární krize probíhající v Súdánu. Hlavním cílem druhé kapitoly je charakterizovat základní aspekty probíhající humanitární krize v Dárfúru, popsat její příčiny a důsledky, a vymezit hlavní humanitární potřeby.

Poslední kapitola se zaměřuje na analýzu mezinárodní humanitární pomoci Súdánu, zvláště Dárfúru. Je zde analyzována výše požadavků na humanitární pomoc a financování pomoci v rámci výzev Úřadu OSN pro koordinaci humanitárních záležitostí. Dále popisuje konkrétní pomoc v prioritních oblastech, poskytnutou některými agenturami Organizace spojených národů. Druhá část této kapitoly je zaměřena na humanitární pomoc poskytovanou Súdánu z hlediska Evropské unie.

Při zpracovávání aktuálních dat o současné situaci a humanitární pomoci v Súdánu jsem vycházela především z údajů uveřejněných na zahraničních internetových stránkách Úřadu OSN pro koordinaci humanitárních záležitostí, Generálního ředitelství pro humanitární pomoc Evropské unie a portálu Reliefweb, jež je projektem OCHA a poskytuje aktuální informace z oblasti humanitární pomoci.

1 Vymezení problematiky humanitární pomoci

Lidská pomoc chudším obyvatelům s těžkou ekonomickou situací, obětím válečných krizí nebo přírodních katastrof vychází z dlouhodobých historických a kulturních tradic společnosti. Vždyť již pomoc chudým, nemocným, starým, bezdomovcům a služby všem, kteří se ocitnou v jakékoli nouzi, byla od začátku podstatnou činností církve a některých mnišských řádů. Smyslem charity, jak je tato pomoc nazývána, je pomáhat všem, kteří ji potřebují, aniž by záleželo na barvě pleti, pohlaví, národnosti nebo náboženství. Poskytování pomoci se odvíjí z morálních postojů a hodnot člověka a z jeho osobního vnímání společnosti i jednotlivce v dané době. Je ovlivňováno jak historickými událostmi, tak současnou politickou a celospolečenskou situací.

V průběhu utváření lidské empatie, sounáležitosti a potřeby pomáhat lze nalézt dvě hlavní skupiny motivací lidí ochotných podat pomocnou ruku druhým – první skupinu tvoří náboženské a etické důvody a druhou skupinu politické a pragmatické důvody.

Poskytování pomoci vychází z jednotlivých světových náboženských a kulturních tradic, myšlenek filozofických směrů, je součástí sociálních reforem a posláním humanitárních organizací. Je zakořeněno např. v křesťanství, kde pomoc všem bližním patří k praktickému křesťanskému životu, nebo také v myšlenkovém směru humanismu rozvíjejícím se v Evropě ve 14.-16. století. Podle humanitního přístupu je morální povinností nezištně pomáhat strádajícím.

Významnou motivací lidské pomoci jsou také důvody politické a pragmatické. Vlády cíleně využívají humanitární a rozvojové pomoci v zahraniční politice států, aby zmírnily politické krize, následky přírodních katastrof, zabránily mezinárodnímu terorismu a k prevenci konfliktů, které by mohly mít v dlouhodobém horizontu nepříznivý vliv, jak na jejich stát, tak na světovou ekonomiku.

1.1 Vymezení humanitární pomoci

Obecně můžeme rozlišovat mezi dvěma typy pomoci: humanitární pomoc a rozvojová pomoc. Moje bakalářská práce je zaměřena na poskytování humanitární pomoci, proto se budu dále zabývat pouze touto formou pomoci.

Humanitární pomoc pramení ze solidarity lidí, kteří se rozhodli dobrovolně pomáhat obětím závažných krizí a ochraňovat jejich životy.

Humanitární pomoc (nazývána také jako pomoc krizová) zahrnuje aktivity, které představují bezprostřední reakci na humanitární krizi. Ta se obecně popisuje jako „situace,

ve které jsou běžné prostředky lidí, které jim garantují důstojný život, narušeny v důsledku přírodní katastrofy nebo lidmi zaviněné krize“.¹ Je to krátkodobá pomoc, jejíž hlavním cílem je ochránit životy postižených, zmírnit jejich strádání, obnovit základní životní potřeby a pomoci jim navrátit lidskou důstojnost.

Dokumenty humanitárního práva

Ochrana lidského života, právo na důstojný život a pomoc v nouzi je zakotveno v několika mezinárodních dokumentech a úmluvách.

Základním dokumentem se stalo *mezinárodní humanitární právo*. Vymezuje ochranu nemocných, raněných, civilního obyvatelstva, raněných vojáků a válečných zajatců v ozbrojeném konfliktu a jejich postavení v mezinárodním humanitárním právu. Upravuje pravidla vedení válečného konfliktu, kontrolní systém, ochranu humanitárních pracovníků a definuje pojem mezinárodní ozbrojený konflikt.

Hlavními prameny mezinárodního humanitárního práva (také označováno jako mezinárodní válečné právo) jsou čtyři Ženevské konvence z roku 1949 a Doplňující protokoly z roku 1977. Základy úmluv položil Mezinárodní výbor Červeného kříže. Podepsáním těchto dohodnutých norem se snaží státy co nejvíce omezit nejhorší důsledky konfliktů a zajistit ochranu obětí.

K rozvoji mezinárodního humanitárního práva přispívá v posledních desetiletích Organizace spojených národů (OSN). Valné shromáždění se podílí na vypracování mnoha mezinárodních úmluv (např. Úmluva o prevenci a trestání zločinu genocidy z roku 1948, Úmluva o neplatnosti statutárních omezení v případě válečných zločinců a zločinů proti lidskosti z roku 1968 aj.).

Z důvodu závažného porušování humanitárního práva byly Radou bezpečnosti OSN ustanoveny dva mezinárodní trestní tribunály - pro bývalou Jugoslávii a Rwandu. Hlavním úkolem tribunálů je stíhat osoby odpovědné za genocidu, válečné zločiny či závažné porušování Ženevských konvencí, ke kterým došlo v bývalé Jugoslávii a Rwandě. Mají sloužit k posílení uznávání humanitárního práva a určení odpovědnosti za porušování práv. V roce 1998 byl na mezinárodní konferenci členů OSN v Itálii ustaven Mezinárodní trestní soud, který oficiálně působí od roku 2002. Mezi pravomoce soudu patří vyšetřování a trestání válečných zločinů a zločinů proti lidskosti.

¹ ČLOVĚK V TÍSNI, SPOLEČNOST PŘI ČT. *Globální a rozvojová spolupráce: Témata, o které se lidé zajímají*. Praha : Člověk v tísni, společnost při ČT, o.p.s., 2005. [cit. str. 101]. ISBN 80-86961-00-1

Humanitární zásady a reakce pramení z obecného systému dodržování lidských práv. Snaha zabránit opakování genocidy, zločinů proti lidskosti druhé světové války a udržení míru a bezpečnosti ve světě vyvrcholila v roce 1945 vznikem Organizace spojených národů a sepsáním lidských práv ve Všeobecné deklaraci lidských práv v roce 1948. Charta OSN a Všeobecná deklarace lidských práv se staly základem pro tvorbu mezinárodních práv. Dodržování lidských je práv je dále obsaženo v úmluvách OSN jako např. Úmluva proti mučení a jinému krutému, nelidskému a ponižujícímu zacházení, Úmluva o právech dítěte aj.

Spolu s mezinárodním humanitárním právem a lidskými právy obecně musí být respektovány také mezinárodní úmluvy o právech uprchlíků a vnitřně přesídlených osob (např. Úmluva OSN o postavení uprchlíků).

Dalšími písemnými prameny, z nichž vycházejí principy humanitární pomoci je *kodeks jednání (The Code of Conduct)* Mezinárodního hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce a *Humanitární charta a minimální standardy v reakci na katastrofy* vytvořená pod záštitou projektu Sphere (viz. Projekt Sphere).

Humanitární zásady

Specifický cíl humanitární pomoci ji odlišuje od ostatních druhů pomoci. Mimořádná situace nebo katastrofa vyžaduje rychlé reakce a připravenost pro záchranu životů a odvrácení nejhorší situace, když místní subjekty nejsou schopny či nechtějí pomoc poskytnout.

Úkolem humanitární pomoci je aktivně chránit oběti válečných konfliktů a katastrof, avšak pomoc samotná není nástrojem pro řešení krizí. Humanitární intervence při ozbrojeném konfliktu nesmí mít charakter vměšování se do konfliktu, zasahování do vnitřních či zahraničních záležitostí státu a jeho suverenity. Humanitární pomoc je postavena na čtyřech základních principech, kterými se řídí humanitární organizace při poskytování pomoci. Definice zásad jsou obsaženy v kodexu jednání (The Code of Conduct) Mezinárodního hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce z roku 1994. Lze je nalézt také v rezoluci Valného shromáždění Organizace spojených národů č. 46/182.

1. Zásada lidskosti

Právo obdržet a nabídnout pomoc je fundamentálním humanitárním principem, kterého by měli využít všichni občané všech států. Je základní zásadou humanitární reakce. Její primární motivací je zmírnit lidské utrpení těch, kteří jsou nejméně schopni odolávat

stresu způsobeným katastrofou. S lidmi má být zacházeno za všech okolností lidsky a s důstojností.

2. Zásada nestrannosti

Humanitární pomoc je poskytována bez ohledu na rasu, víru či národnost příjemce, bez zaujatosti jakéhokoli typu. Lidské utrpení musí být zmírněno, kdykoliv je nalezeno, jelikož lidský život je drahocenný v jedné zemi stejně jako v ostatních. Pomoc musí být tedy nestranná, založená na bázi potřeby samotné.

3. Zásada neutrality

Poskytování humanitární pomoci pramení z potřeb jednotlivců, rodin a společenství. Nevládní humanitární agentury se nehlásí k žádným zvláštním politickým a náboženským názorům. Neutralitou rozumíme nezapojovat se do politických krizí, sporů rasového či náboženského podtextu. Rozhodnutí o poskytnutí pomoci nesmí záležet na těchto faktorech.

4. Zásada nezávislosti

Nevládní humanitární organizace pracují nezávisle na vládách a nejsou nástrojem vykonávání zahraniční politiky. Zásada nezávislosti říká, že agentury musí formulovat vlastní politiky a realizovat strategie, aniž by se snažila provádět politiku vlády. Nepřipouští se poskytování shromážděných citlivých informací politického, vojenského či ekonomického charakteru vládám nebo jiným orgánům, které by mohly sloužit k jiným účelům, než těm, které jsou výhradně určeny jako humanitární.

Mezi další fundamentální zásady patří dobrovolnost, jednota a univerzalita. Kodex jednání Mezinárodního hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce a nevládních organizací usiluje o ochranu standardů při vykonávání humanitární pomoci. Nestanovuje operační detaily, jako je například plánování výše přidělu potravin nebo zakládání uprchlických táborů. Zaměřuje se spíše na podporování vysoké míry nezávislosti a efektivnosti pomoci poskytované nevládními organizacemi a Mezinárodním hnutím Červeného kříže a Červeného půlměsíce (Mezinárodní hnutí ČK a ČP). V případě vojenských konfliktů kodex respektuje mezinárodní humanitární právo.

Projekt Sphere

V roce 1997 založila skupina nevládních organizací a Mezinárodní hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce iniciativu projekt Sphere (the Sphere Project). Byla sepsána „Humanitární charta a minimální standardy v reakci na katastrofy“ (Humanitarian Charter and the Minimum Standard in response), v níž byly stanoveny zásady a standardy, kterými se musí humanitární pracovníci při pomoci postiženým řídit, a to v každé z pěti klíčových oblastí:

- dodávka vody a hygieny
- výživa
- potravinová pomoc
- obydlí
- zdravotní péče

Tento proces vedl v roce 2000 k vydání první příručky Sphere, která vychází z ustanovení Humanitární charty, mezinárodního humanitárního práva, mezinárodních lidských práv, práva uprchlíků a kodexu jednání Mezinárodního hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce. K rozvoji Minimálních standardů přispělo přes 400 organizací z 80 zemí světa.

1.2 Aktéři humanitární pomoci

Mezi aktéry pomoci patří OSN a její agentury, mezinárodní humanitární organizace, nevládní i mezivládní organizace. Nevládní organizace jsou organizace národní nebo mezinárodní, které nejsou zřizovány státem, ve kterém jsou založeny, tzn. jsou na státu nezávislé. Často pomáhají v oblastech, do kterých nezískaly přístup agentury OSN nebo Mezinárodní Červený kříž.

Základem účinné, profesionální, kvalitní a včasné humanitární pomoci je dobrá koordinace činností jednotlivých aktérů. Základním principem je respektování mezinárodních standardů a zásad pro poskytování humanitární pomoci všemi partnery. Koordinace probíhá jak mezi dárci pomoci (např. v rámci Evropské unie prostřednictvím Generálního ředitelství pro humanitární pomoc, GŘ ECHO), tak mezi poskytovateli pomoci (např. v rámci OSN prostřednictvím Úřadu OSN pro koordinaci humanitárních záležitostí, OCHA). Spolupráci mezi zvláštními orgány a agenturami OSN (např. Dětský fond OSN, Světový potravinový program aj.), hlavními mezinárodními humanitárními organizacemi (Mezinárodní výbor Červeného kříže, Mezinárodní federace společností

Červeného kříže a Červeného půlměsíce) a dalšími nevládními organizacemi, které jsou přizvány podle konkrétní situace, koordinuje Stálý meziresortní výbor založený Valným shromážděním OSN v roce 1992.

1.2.1 Dárci humanitární pomoci

Organizace, které vykonávají humanitární pomoc, získávají prostředky od svých dárců. Těmi jsou jednotlivé vlády zemí světa, soukromé subjekty a jednotlivci. Jejich pomoc může být ve formě materiální nebo finanční.

Mezi největší dárcce se řadí např. Spojené státy, Spojené království Velké Británie a Severního Irska, Evropská komise (prostřednictvím GŘ ECHO), Nizozemí, Norsko, Švédsko, Dánsko, Švýcarsko, Japonsko, Kanada, Německo.

V roce 2003 byla ve Stockholmu na zasedání dárcovských zemí, agentur OSN, nevládních organizací a Mezinárodní hnutí ČK a ČP vytvořena Iniciativa řádného humanitárního dárcovství (Good Humanitarian Donorship, GHD). Iniciativa GHD vymezuje osvědčené zásady a pokyny řádného dárcovství a humanitární pomoci. Zasedání GHD slouží dárcům jako fórum pro diskusi o nových finančních nástrojích nebo ke stanovení účinných strategií vedoucí ke správnému umístění zdrojů. Iniciativu GHD přijalo 18 států Evropy a Evropská komise, Spojené státy, Kanada, Japonsko, Austrálie, Nový Zéland. Země GHD patří k největším dárcům humanitární pomoci. V roce 2007 tvořily příspěvky Spojených států 27 % a příspěvky Evropské komise (prostřednictvím GŘ ECHO) 12 % celkové humanitární pomoci. Nizozemí a Spojené království Velké Británie a Severního Irska se podílelo na financování celkové pomoci 5,7 %, Švédsko 5,1 % a Norsko 5 %.

1.2.2 Poskytovatelé humanitární pomoci

Nejrozsáhlejší pomoc lidem, kteří se ocitli v krizích či jiném ohrožení, poskytují humanitární organizace a speciální agentury a orgány OSN. K významným světovým humanitárním organizacím se řadí např. Mezinárodní hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce, organizace Oxfam, Save the Children, Lékaři bez hranic a mnoho dalších organizací, které dokážou poskytnout velký objem pomoci v různých částech světa.

Mezinárodní hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce

Mezinárodní hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce (nazývané též jako Mezinárodní Červený kříž) je jedna z největších nevládních humanitárních organizací

poskytující pomoc po celém světě. Mezinárodní hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce je tvořeno třemi složkami. Jako první byl v roce 1863 v Ženevě založen Mezinárodní výbor Červeného kříže (International Council of the Red Cross, ICRC), po 1. světové válce pak vznikla Mezinárodní federace společností Červeného kříže a Červeného půlměsíce. Za další součást Mezinárodního hnutí ČK a ČP jsou považovány Národní společnosti Mezinárodního hnutí ČK a ČP. Mezinárodní Červený kříž disponuje národními pobočkami zhruba ve 186 zemích světa a většinou tak bývá schopen nejrychleji reagovat na potřebnou pomoc.

Oxfam International

Oxfam patří k těm organizacím, které vznikly v reakci na 2. světovou válku. Název „Oxfam“ pochází z roku 1942 z anglického spojení the Oxford Committee for Famine Relief. Oxfam International slučuje 13 nezávislých nevládních organizací jejichž posláním je bojovat s chudobou a bezprávím v celém světě.

Save the Children

První organizace Save the Children byla založena Eglantyne Jebb v Londýně roku 1919. Ta jako první začala po 1. světové usilovat o zlepšení života dětí a o jejich záchranu. Save the Children bojuje za práva dětí a poskytuje jim humanitární pomoc po celém světě.

Lékaři bez hranic

Organizace Lékaři bez hranic (Médecins Sans Frontières) je mezinárodní humanitární organizací, jež se snaží poskytovat zdravotnickou pomoc lidem, kteří díky různým krizím nemají přístup k zdravotnickým zařízením. Mezi hlavní aktivity patří například provoz klinik, boj s infekčními nemocemi a epidemiemi, očkovací kampaně aj. Organizace byla založena v roce 1971 ve Francii a stala se jednou z nejznámějších humanitárních organizací, která dnes působí ve více než 70 zemích světa.

Agentury a orgány OSN působící v oblasti poskytování humanitární pomoci

Poskytování humanitární pomoci po celém světě zabezpečují zvláštní orgány a agentury OSN. Významnou roli v této činnosti zaujímá Dětský fond OSN (UNICEF), Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) a Světový potravinový program (WFP). Na programech a projektech humanitární pomoci spolupracují také Rozvojový

program OSN (UNDP), Populační fond OSN (UNFPA), specializované agentury OSN jako např. Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO), Světová zdravotnická organizace (WHO), Světová banka a další.

UNICEF je celosvětově působící organizací, která se zabývá ochranou dětských práv, zlepšováním životních podmínek dětí, pečuje o zdravý vývoj, poskytuje pomoc v krizových situacích a celkově jim tak zabezpečuje základní životní podmínky jako je např. zajištění výživy, přístupu k nezávadné vodě, očkování, vzdělávání, ochrany před násilím atd. Organizace dnes aktivně působí ve více než 160 zemích světa.

Hlavním cílem UNHCR je poskytnout mezinárodní ochranu a pomoc uprchlíkům. Pomoc vysídleným lidem spočívá v zabezpečení materiálních a zdravotnických potřeb. Organizace monitoruje dodržování lidských práv uprchlíků a zapojuje se do problematiky dlouhodobého řešení problémů uprchlíků. UNHCR je stejně jako UNICEF financován převážně z dobrovolných vládních a nevládních příspěvků, včetně soukromého sektoru a jednotlivců.

Hlavním úkolem Světového potravinového programu je boj s hladem a chudobou v rozvojových zemích a rychlá distribuce potravin obětem mimořádných událostí. Každý rok dopraví desítkám milionům lidí okolo 4 milionu tun potravin.

1.2.3 Koordinace a financování humanitární pomoci na mezinárodní úrovni

V současné době se svět ocitá stále častěji v humanitárních krizích, které jsou důsledkem občanských válek, konfliktů a přírodních katastrof. Počet přírodních katastrof narůstá a v souvislosti s klimatickými změnami se očekává zvyšování síly zejména hydrometeorologických katastrof. Stále také přetrvává vysoký počet konfliktů s dlouhodobějším charakterem se stále ničivějšími následky pro civilní obyvatelstvo. Každý rok připraví přírodní katastrofy a konflikty tisíce lidí o život, milióny jich pak musí opustit své domovy. Jen za poslední tři roky bylo mnoho zemí postiženo závažnými přírodními katastrofami a neutichají ani občanské nepokoje. Příkladem mohou být ničivé vlny tsunami v prosinci roku 2004 v Indickém oceánu, jež si vyžádaly přes 220 tisíc obětí na životech, sucha v subsaharské Africe a období hurikánů ve střední Americe roce 2005, které mj. zpustošily velkou část města New Orleans nebo zemětřesení v Pákistánu, při kterém statisíce lidí přišlo o přístřeší.

Generální ředitelství pro humanitární pomoc

Humanitární pomoc je považována za jednu z důležitých problematik v rámci vnější politiky Evropské unie (EU). EU a jednotlivé členské země patří mezi hlavní poskytovatele finančních prostředků. V roce 1992 byl při Evropské komisi založen Úřad pro humanitární pomoc (ECHO). Od roku 2004 působí úřad jako Generální ředitelství pro humanitární pomoc (GŘ ECHO). „Generální ředitelství ECHO je útvar Evropské komise odpovědný za poskytování humanitární pomoci obětem konfliktů či katastrof, ať už přírodních nebo těch, které způsobil člověk, ve třetích zemích. Jeho posláním je zachraňovat a chránit život, omezovat a předcházet strádání a zajišťovat integritu a důstojnost obyvatel postižených humanitárními krizemi.“² GŘ ECHO podporuje operace humanitární pomoci způsobem, který je v souladu s mezinárodně dohodnutými humanitárními zásadami.

Samotný útvar pracuje na způsob dárce, nikoli jako vykonavatel pomoci. Jeho úkolem je financování humanitárních činností, a to prostřednictvím nevládních a mezinárodních organizací (jako jsou například organizace typu Mezinárodního Červeného kříže), které podepsaly partnerskou dohodu a prostřednictvím agentur OSN (zejména UNICEF, Úřad vysokého komisaře pro uprchlíky a Světový potravinový program). Díky těmto partnerům se dostává humanitární pomoc rychle do krizových oblastí.

Evropská unie věnovala v roce 2006 na humanitární akce přes 2 mld. EUR a stala se největším dárce finančních prostředků. Pomoc EU představovala více než 40 % celkové mezinárodní pomoci. Příspěvek EU je tvořen humanitární pomocí samotného Společenství (spravované Komisí) a pomocí poskytované přímo členskými státy (největšími dárce v roce 2005 byla Velká Británie a Německo).

V reakci na zvyšující se počet živelných pohrom a nevyřešených konfliktů GŘ ECHO stanovilo konsensus EU, jehož sdělení předložila Evropská komise Evropskému parlamentu a Radě Evropské unie. Evropský konsensus o humanitární pomoci by měl podpořit komplexnější přístup k humanitární pomoci, posílit účinnost, efektivnost a zlepšit koordinaci politik EU v této oblasti, a to především díky určeným zásadám a osvědčeným postupům. Cílem je posílení zpětné vazby při koordinaci a praxi a výměna zkušeností s aktéry mezinárodní humanitární pomoci.

² EURLEX. *Zpráva Komise. Generální ředitelství pro humanitární pomoc, Výroční zpráva 2006* [online]. 2008 [cit. 1. prosince 2007]. Dostupné na Internetu: <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52007DC0555:CS:HTML>

GŘ ECHO plně podporuje koordinaci humanitárních akcí OSN (prováděnou Úřadem OSN pro koordinaci humanitárních záležitostí) a spolupracuje na posílení společných mezinárodních humanitárních reakcí.

Poskytování finančních prostředků musí vycházet z dohodnutých minimálních standardů pomoci. O přidělování humanitární pomoci musí být rozhodnuto podle základních zásad na základě potřeb a transparentnosti. V současné době není stanoven jednotný postup pro posouzení skutečných potřeb. Generální ředitelství ECHO používá metodu globální analýzy potřeb (global needs assessment, GNA), která na základě několika ukazatelů (např. chudoba, lidský rozvoj, konflikty, uprchlíci, úmrtnost aj.) hodnotí jednotlivé situace. Pro kvalitnější vyhodnocení byla analýza GNA rozdělena na index zranitelnosti a index krizovosti. Současně se provádí výroční „hodnocení zapomenutých krizí“. To jsou takové krize, kterým není věnována dostatečná pozornost dárců a médií a jim určená mezinárodní pomoc je minimální nebo dokonce žádná (za opomíjené země lze považovat např. Čečensko, Myanmar, Nepál aj.).

Finanční prostředky ECHO jsou určeny na financování potravinové pomoci, lékařských týmů, vybavení a léků, obstarávání stanů, různých druhů nouzového vybavení, palivo. Finance jsou použity také na nákup jakýchkoliv produktů a materiálů, včetně konstrukcí na obydlí, na práce rekonstrukce obnovy (např. výstavba infrastruktury) a školení a vzdělávání v humanitární oblasti.

Rozpočet ECHO je navrhován Komisí v rámci celkového rozpočtu EU, schvalován Radou Evropské unie a Evropským parlamentem a sestavován v rámci sedmiletých finančních výhledů. Finanční prostředky ECHO plynou ze dvou zdrojů: rozpočtu Společenství a Evropského rozvojového fondu. Celkový rozpočet zahrnuje finanční krytí humanitárních operací, potravinové pomoci, financování administrativních výdajů a podpory akceschopnosti a připravenosti Společenství na okamžitou reakci (např. školení odborníků v rychlém vyhodnocování situace, podporu výukových programů v humanitární oblasti, informování veřejnosti o humanitárních otázkách v Evropě a jinde aj.).

V případě nepředpokládaných událostí může ECHO použít prostředky z rezerv určené pro mimořádné události. V rámci respektování Partnerské smlouvy z Cotonou mezi africkými, karibskými, tichomořskými zeměmi (ACP) a Evropským společenstvím může být pomoc ve výjimečných případech v zemích ACP financována z Evropského rozvojového fondu.

Rozpočty ECHO se pohybovaly v období 2000-2006 v rozmezí 471 - 496 milionů EUR ročně. Skutečná částka na humanitární pomoc se však přehoupla přes 600 milionů EUR ročně. Od roku 2007 probíhá finanční výhled pokrývajících roky 2007–2013. Rozpočet ECHO na rok 2007 byl stanoven na 732 milionů EUR, v roce 2008 na 754 milionů EUR.

Úřad OSN pro koordinaci humanitárních záležitostí

Organizace spojených národů vznikla 24. října 1945 na základě ratifikace Charty OSN 51 zakládajícími státy. OSN jako mezinárodní organizace usiluje o udržování světového míru a bezpečnosti, ochranu lidských práv, rozvíjení přátelských vztahů mezi národy, spolupráci při řešení mezinárodních problémů a působí mj. v humanitární činnosti. OSN má 192 členských států. Organizační struktura je tvořena šesti hlavními orgány: Valné shromáždění, Rada bezpečnosti, Mezinárodní soudní dvůr, Ekonomická a sociální rada, Poručenská rada a Sekretariát OSN. Do systému patří dále řada specializovaných agentur, programů a dalších orgánů OSN.

OSN a její agentury mají ústřední postavení v poskytování humanitární pomoci ve světě. O posílení a zlepšení její efektivnosti se snaží Úřad OSN pro koordinaci humanitárních záležitostí (OCHA). Hlavním úkolem Úřadu je koordinovat poskytování pomoci odbornými agenturami OSN a mezinárodní spolupráci, dohlíží na činnost Stálého meziresortního výboru. OCHA koordinuje speciální týmy OSN, které mají posoudit rozsah katastrof v terénu, také koordinuje neustálé monitorování situace, což může v mnoha případech přispět k včasnému rozpoznání nadcházející katastrofy. V čele Úřadu stojí koordinátor humanitární pomoci OSN, který zároveň předsedá Stálému meziresortnímu výboru, jež řídí spolupráci všech hlavních humanitárních organizací v rámci systému OSN.

Finanční prostředky pro poskytování humanitární pomoci jsou získávány prostřednictvím tzv. konsolidačních výzev (appeals), které jsou vyhlášovány na jednotlivé krize. Prostředky dárců pokryly v roce 2006 63 % požadavků na poskytnutí pomoci (cca 3 biliony USD), což představovalo nejvyšší procento od roku 2003.

Potřebný obnos financí pro poskytnutí okamžité pomoci je zajišťován Ústředním fondem nouzové reakce, který vznikl v roce 2005 rozšířením dřívějšího Centrálního revolvingového fondu. Prostředky revolvingového fondu jsou určeny pro financování pomoci po období než humanitární organizace obdrží příspěvky od dárců. Vypůjčené

prostředky musí být splaceny během šesti měsíců. Finanční prostředky na humanitární pomoc jsou v současné době poskytovány jak ve formě půjček (revolvingový fond – celková alokace 50 milionů USD), tak grantů (celková alokace, jíž by mělo být dosaženo v roce 2008 je 450 milionů USD).

Rozpočet OCHA tvoří: řádný rozpočet (příspěvky z celkového rozpočtu OSN), mimořádný rozpočet (dobrovolné příspěvky dárců) a programová podpora (Programme support cost). Největší podíl na rozpočtu OCHA zaujímají příspěvky dárců (v roce 2007 tvořily více než 146 milionů USD rozpočtu, tj. přibližně 92 % rozpočtu).

Roční rozpočet OCHA se pohybuje okolo sta milionů USD, v roce 2007 dosáhl výše 159 milionů USD.

OCHA dále vypisuje meziresortní sbírky, organizuje dárcovské schůzky, kontroluje naplňování výzev a publikuje zprávy o vývoji situace.

Po obecném vymezení problematiky humanitární pomoci se v dalších kapitolách budu zabývat konkrétním příkladem humanitární krize a humanitární pomoci v Súdánu.

2 Humanitární krize v Súdánu

Súdán (oficiální název Súdánská republika, arabsky al-Džumhurija as-Sudan) leží na území severovýchodní Afriky mezi obratníkem Raka na severu a pátým stupněm severní šířky na jihu. Největší část území tvoří rovina podél řeky Nil obklopená náhorními plošinami. Na severozápadě území se rozkládá poušť Sahara, na severovýchodě při pobřeží Rudého moře Nubijská poušť. S rozlohou přes dva a půl miliony čtverečních kilometrů je největší zemí afrického kontinentu. Súdán sousedí s devíti zeměmi (Egyptem, Libyí, Čadem, Středoafričkou republikou, Demokratickou republikou Kongo, Ugandou, Keňou, Etiopií a Eritreou).

Mapa 2.1 Súdán

Zdroj: NAVAJO. *Súdán* [online]. 2006 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: <http://darfur.navajo.cz/>

V důsledku dlouhodobé občanské války a migrace obyvatel se údaje o počtu obyvatel liší, průměrně se pohybují v rozmezí 38 – 39 milionů, některé zdroje³ uvádí až 41 milionů obyvatel. Průměrná délka života mužů je 56 let, žen 58,9 let.⁴ Věková struktura obyvatelstva: 0-14 let tvoří 41,6 %, 15-64 let 56 %, 65 a výše 2,4 %.⁵ Průměrná gramotnost obyvatelstva je 60,9 %.⁶

Země je charakteristická pestrout národnostní skladbou obyvatelstva a náboženskout a kulturní nejednotností. Černošské obyvatelstvo převládá na jihu a tvoří 52 % obyvatelstva země, Arabové tvoří 39 % obyvatelstva, Bedžové 6 % a 2 % jsou jiné národnosti. Okolo 70 % obyvatelstva, především na severu země, se hlásí k islámu (sunitskému tzn. ortodoxnímu). Na jihu země převládají tradiční kmenová náboženství (25 % obyvatel), která se svou povahou řadí k animistickým náboženstvím. Křesťanství (převážně katolické) vyznává asi 5 % obyvatelstva. Úředním jazykem je arabština, hovoří se také anglicky (hlavně na jihu) a řadou dalších kmenových jazyků a dialektů.

Súdán je federativní republika, administrativně členěná na 26 států. V čele stojí prezident Omar Hasan Ahmad al Bashir. Hlavním městem je Chartúm (Khartoum) s přibližně 1,9 miliony obyvatel. Národní měnou je súdánská libra (SDG), která v průběhu

³ ZEMĚPIS. *Súdán Informace o státě* [online]. 2008 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: <http://www.zemepis.net/zeme-sudan>

⁴ REUTERS ALERTNET. *Sudan. Life expectancy 2005* [online]. 2008 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: <http://www.alertnet.org/db/cp/sudan.htm>

⁵ CIA. *The World Factbook. Sudan. Age structure 2007 est.* [online]. 2008 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/print/su.html>

⁶ REUTERS ALERTNET. *Sudan. Literacy 2004* [online]. 2008 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: <http://www.alertnet.org/db/cp/sudan.htm>

roku 2007 nahradila dřívější súdánský dinár (jedna libra = sto dinárů). Hrubý domácí produkt (GDP) na 1 obyvatele činil v roce 2005 2 083 USD (v paritě kupní síly, PPP), GDP v tomto roce zaznamenal růst o 8 %.⁷ Současný kurz měny je stanoven v poměru 1 USD : 2 SDG.

Súdán byl přijat do OSN v roce 1956 a je členem mnoha institucí jako např. UNICEF, UNHRC, WHO, Mezinárodního měnového fondu (IMF), Mezinárodní banky pro obnovu a rozvoj (IBRD). Dále je členským státem Ligy arabských států, Islámské rozvojové banky, Arabské banky pro hospodářský rozvoj v Africe, Africké rozvojové banky aj.

Súdán je zemědělským státem (zemědělství zaměstnává až 80 % obyvatelstva, ale na tvorbě GDP se podílí jen 40 %), ve kterém převládá produkce bavlny, cukrové třtiny, pšenice, pěstování ovoce a zeleniny, rozvíjí se také živočišná produkce. Na území se nacházejí také značné zdroje přírodního bohatství, zvláště ropy, dále se zde těží chróm, zlato, sůl a dřevo. Súdán je také největším světovým producentem arabské gumy. Hlavními průmyslovými odvětvími jsou potravinářský, kožedělný, cukrovarnický, papírenský průmysl, tkalcovství, ale na jejich rozvoj chybí potřebné investice. Nejvýznamnějším odvětvím je v současné době ropný průmysl, kde ropa a ropné produkty představují největší část exportu (zvláště pro čínský, japonský, egyptský trh). Trvalé problémy v zemi, způsobené především občanskou válkou a jejími následky, brání efektivnímu využití zdrojů k hospodářskému rozvoji země a řadí zemi k nejméně rozvinutým státům na světě. Navíc poté, co zde mezi léty 1991 – 1996 pobýval Usama bin Ladin, označily USA v roce 1993 Súdán za zemi podporující terorismus. Súdán toto označení odmítá.

Od vyhlášení nezávislosti na Velké Británii a Egyptě v roce 1956 je Súdán, s výjimkou několika let (1972-1982), zmítán občanskými válkami mezi bohatším arabským muslimským severem a chudším animistickým a křesťanským černošským jihem a od roku 2003 pak konfliktem v Dárfúru. Střídající se humanitární krize vyplývající především z těchto konfliktů vyžadují poskytování pomoci mezinárodními humanitárními organizacemi a pozornost OSN.

2.1 Historické příčiny konfliktů

Kořeny konfliktů spadají hluboko do historie země. V období starověku bylo severní území dnešního Súdánu součástí Egypta. Již kolem 3000 let př.n.l. Egyptané podnikali

⁷ HUMAN DEVELOPMENT REPORT 2007/2008. *Sudan* [online]. 2008 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: http://hdr.undp.org/en/media/hdr_20072008_en_indicator_tables.pdf

výpravy do oblasti středního toku Nilu, kde sídlila civilizace Núbie, na jejímž území se nacházelo značné přírodní bohatství (hlavně zlato). Kolem roku 1700 př.n.l. se núbijské kmeny spojily a vytvořili společný stát Kuš. V 8.století př.n.l. vznikl v oblasti Napaty samostatný stát a Napata se stala hlavním městem království. Egyptská moc byla oslabena a mezi léty 751 – 656 př.n.l. byl Egypt pod núbijskou nadvládou. Jejich nadvláda skončila až vpádem Asyřanů roku 657 př.n.l. Od roku 590 př.n.l. byl Kuš nazýván království Meroe, do jehož oblasti se přesunula politická moc. V důsledku nájezdů nomádských kmenů ve 4.století n.l. Meroe upadá. Na území říše tak vznikají tři nové státy – Nobadie, Makkura a Alwa.

V 6. století n.l. se na území Núbie (dnešního Súdánu) začíná šířit křesťanství. Od 7. století začaly do země pronikat arabské kmeny, jejich příliv sílil především od 13. století. Roku 1317 napadli muslimští Arabové Makkuru, což vedlo k arabizaci Súdánu a vzniku nových kmenů vyznávajících islám. S příchodem islámu se arabština stala novým národním jazykem a Súdán znovu mostem mezi arabským světem a nearabskou částí Afriky⁸.

V 19. století byl Egypt a Súdán, který se stal jeho državou, pod vládou Osmanské říše. Egyptská okupace Súdánu znamenala omezení moci starých súdánských kmenů, nucené práce rolníků a vysoký odvod daní. Nesporný vliv na další vývoj země měla také kolonizace afrického území Evropany. Súdán byl pro ně především místem obchodu s otroky. Roku 1862 začal egyptský chediv („kníže“) Ismá‘íl s obsazováním jižního území. Podporování Británií (v zájmu jejich budoucích zisků) začali Egyptané budovat infrastrukturu, ale vysoké náklady způsobily prohloubení chudoby obyvatelstva. Sociální napětí a národnostní útlak vyvrcholil všelidovým povstáním tzv. mahdistů⁹. Mahdisté vedení Muhammadem Ahmadem ibn Abdalláhem, který se roku 1881 prohlásil za Mahdího (muslimského Mesiáše), dobyli roku 1885 hlavní město Súdánu Chartúm a svrhli britského generála, guvernéra Súdánu Ch. Gordona. Téhož roku byl vytvořen mahdistický stát s hlavním městem Omdurmán.

Boj dvou koloniálních mocností (Francie a Velké Británie) o získání území horního Nilu zapříčinil obsazení Egypta anglickými vojsky roku 1882 a zahájení útoku britsko-egyptského vojska proti mahdistickému státu. Vojska pod volením generála Kitchenera stát roku 1898 porazila. Súdán se stal anglo-egyptským kondominiem (územím pod společnou správou Velké Británie a Egypta). Větší slovo ve správě však měla Velká Británie, jež v

⁸ PANTUČKOVÁ, J., KROPÁČEK, L., HÁLEK, L. *Súdán*. 1. vyd. Praha: Pressfoto, 1981. 160 s.

⁹ PANTUČKOVÁ, J., KROPÁČEK, L., HÁLEK, L. *Súdán*. 1. vyd. Praha: Pressfoto, 1981. 160 s.

Súdánu převzala vojenskou a civilní moc. Pod egyptskou správou zůstalo např. pouze školství, armáda, soudnictví. Britové spatřovali v Egyptu a Súdánu především zdroj bavlny. „Britská politika v jižních provinciích vytvářela podmínky pro zvláštní vývoj a případné oddělení negroidního jihu od arabského severu“. Na severu byly úředními jazyky arabština a angličtina, na jihu však uznávány nebyly. „Pro hospodářský rozvoj jihu se učinilo jen velmi málo. Vážné důsledky desetiletí takovéto politiky se projeví již koncem koloniálního období a nezávislému Súdánu zanechaly tíživé dědictví sociálního, kulturního a hospodářského rozporu, ohrožující jednotu mnohonárodnostního státu.“¹⁰

Období od konce 1. světové války do 50. let 20. století je charakteristické demonstracemi obyvatel za ukončení anglo-egyptské nadvlády, formováním prvních politických stran a probíhajícím sporem Velké Británie a Egypta o další budoucí vývoj Súdánu. Po silícím tlaku koalice *Jednotné fronty boje za osvobození Súdánu* (sjednocovala všechny protimocenské strany a organizace) byla Velká Británie roku 1953 přinucena zrušit súdánské kondominium. Nezávislou republikou byl Súdán vyhlášen 1.1. 1956.

2.2 Občanská válka v Súdánu

Nezávislost však Súdánu nepřinesla ani politickou stabilitu ani prosperitu. V roce 1958 porazila v parlamentních volbách strana *Umma* (hájící zájmy feudálů, konzervativních muslimských skupin) *Národní unionistickou stranu* (hájící zájmy drobné a střední buržoazie, inteligence, mládeže, usiluje o sjednocení s Egyptem). Tento volební výsledek, dále trvající nespokojenost jižních provincií s vládou důstojníků na severu, rostoucí činnost dělnických hnutí a také ekonomická krize vyústily ve státní převrat uskutečněný skupinou důstojníků. Generál Ibráhím Abbúd nastolil v zemi vojenský režim. Tímto začalo dlouhé období převratů a občanských válek mezi severními a jižními částmi země. Roku 1969 se společně s Revoluční radou chopil moci revolučně demokraticky orientovaný Dža'far Nimajrí. Ten zrušil dosavadní ústavu, zakázal činnost politických stran a rozpustil parlament. Činnost Nimarjého byla namířena proti pravicovým stranám (např. Umma, muslimští bratři), usiloval o řešení otázky regionální autonomie jižních provincií a potenciální sjednocení Súdánu s Egyptem, Libyí. Částečného úspěchu bylo dosaženo v roce 1972, kdy byla v Addis Abebě podepsána dohoda, která umožnila jižním provinciím vnitřní autonomii a zároveň ukončila dlouholetou občanskou válku (1955-1972).

¹⁰ PANTŮČKOVÁ, J., KROPÁČEK, L., HÁLEK, L. *Súdán*. [cit. str. 17]. 1. vyd. Praha: Pressfoto, 1981. 160 s.

Období klidu netrvalo dlouho. V roce 1983 bylo do národního právního systému zavedeno islámské právo - šaría, což vzbudilo nevoli v jižních nemuslimských oblastech. Ke konfliktu přispělo také objevení ropy na jihu. Proti *Národní islámské frontě* (Islamic National Front, NIF), stojící u moci, se na jihu zformovala *Súdánská lidová osvobozenecká armáda/lidově osvobozenecké hnutí* (Sudan Peoples Liberation Army/Movement, SPLA/M) v čele s Johnem Garangem. V důsledku těchto událostí vypukla druhá občanská válka (1983 – 2005). Během ní byli z oblasti Chartúmu vyhoštěni dříve vnitřně přesídlení jižané a v letech 1985-1988 zemřelo více než čtvrt milionů jižních Súdanců na hladomor¹¹. Roku 1986 nastoupila k moci umírněná demokratická strana Umma (v čele Sadiq al Mahdi), která pozastavila platnost šaría. Rostoucí vliv Národní islámské fronty vyústil v roce 1989 ve vojenský převrat generála Omara al Bashira a Revoluční rady. Za tohoto režimu bylo v severních provinciích znovu zavedeno právo šaría, byla zrušena autonomie jihu, docházelo k utlačování, stíhání odpůrců režimu, zabíjení civilistů a k bojům mezi NIF a SPLA/M o jižní území Súdánu.

Válka trvala až do roku 2005, kdy za podpory mezinárodních partnerů (OSN, EU) obě strany podepsaly v Nairobi *Souhrnnou mírovou dohodu* (Comprehensive Peace Agreement, CPA) a válka mezi severem a jihem země tak byla formálně ukončena. Po podpisu CPA vytvořila súdánská vláda a SPLA/M *Vládu národní jednoty*. CPA ustanovuje účinnost islámského práva pouze na severu země, zavádí spravedlivější rozdělení zisků z ekonomických zdrojů (např. zisk z ropy rozdělen mezi sever a jih v poměru 50:50), rozdělení moci církevní a státu. Podle dohody má být také v roce 2011 uspořádáno referendum o statusu jihu.

„Na dodržování dohody má dohled Mise OSN v Súdánu (United Nations Mission in Sudan, UNMIS). 30. listopadu 2006 zahynulo přes tři sta lidí ve střetech v okolí města Malakal, což bylo největší porušení CPA od jejího podpisu.“¹²

Následky války

Důsledkem vleklých občanských válek je v zemi rozsáhlá humanitární krize. Válkou zničená infrastruktura, nedostatek potravin a zdravotní péče způsobily lidem enormní utrpení a ztráty životů. Občanská válka stála životy okolo 2 milionů lidí a asi 4 miliony obyvatel bylo vnitřně vysídleno, převážně na sever země do Chartúmu. Některé uprchlické

¹¹ TÓTHOVÁ, H. *Súdán. Informace o zemi původu* [online]. 2008 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: www.portal.justice.cz/soud/soubor.aspx?id=57218

¹² ASOCIACE PRO MEZINÁRODNÍ OTÁZKY. *Súdán-Dárfúr* [online]. 2007 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: http://studentsummit.cz/soubory/student-summit/12-rocnik/BGR_RB_Sudan_Darfur.pdf

tábory vláda přesouvá na okraj města do pouští, kde nejsou adekvátní životní podmínky. Okolo půl miliónů Súdánů uprchlo z domovů do sousedních států, především do Čadu. Z toho se již asi 157 tisíc uprchlíků vrátilo (asi 60 tisíc za pomoci UNHCR). V letech 2005 až 2006 se do jižního Súdánu vrátilo více než 300 tisíc vnitřně vysídlených osob.¹³

Nedostatek investic, příležitostí ke vzdělání, zničená půda a životní prostředí, ale také i klimatické změny (sucha) stále způsobují, že velká část obyvatelstva žije v chudobě s méně než 1 dolarem na den.

Samotná vláda nebyla schopna zajistit základní potřeby a bezpečnost obyvatelstva, proto byla nutná intervence humanitárních organizací.

2.3 Humanitární krize v Dárfúru

Zatímco mírová dohoda ukončila několik desítek let konfliktu severu a jihu, další konflikt se rozhořel v únoru 2003 v západní provincii Dárfúru. Situace v Dárfúru je označována za jednu z největších humanitárních krizí současnosti. Její řešení je jednou z priorit Rady bezpečnosti OSN.

Oblast Dárfúru, s populací okolo 5,1 miliónů obyvatel¹⁴ a rozlohou přibližně pětset tisíc kilometrů čtverečních, se nachází na západě Súdánu. Původně jednotná provincie byla v roce 1994 rozdělena na tři části: Severní Dárfúr, Západní Dárfúr (na hranicích s Čadem) a Jižní Dárfúr (na hranicích se Středoafričkou republikou). V oblasti žije černošské i arabské obyvatelstvo vyznávající islám.

Konflikt v Dárfúru není na rozdíl od občanské války konfliktem náboženským. Hlavní příčinu konfliktu lze spatřit ve střetech mezi jednotlivými dárfúorskými kmeny (usedlými – africkými kmeny živící se zemědělstvím a nomádskými – arabskými živící se pastevectvím), které souvisely s bojem o půdu, pod níž jsou dostatečné vodní zdroje, jelikož klimatické změny a rozšiřování saharské pouště způsobuje vysychání vodních zdrojů. Další příčinou byl pocit diskriminace afrických kmenů centrální vládou (v rozdělení zisku z těžby ropy, v přístupu k vládním postům a úřadům, útlak ve prospěch Arabů) a nedostatečná pozornost vlády věnovaná místním problémům. Dvě rebelské skupiny *SPLA/M* a *Hnutí za spravedlnost a rovnost* (Justice and Equality Movement, JEM) proto začaly s ozbrojenými útoky na súdánskou vládu (např. zničení vládních letadel v roce 2003). Vláda na útoky povstalců odpověděla tím, že proti nim najala a vyzbrojila arabské

¹³ ASOCIACE PRO MEZINÁRODNÍ OTÁZKY. *Vnitřně vysídlené osoby v Súdánu* [online]. 2007 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: http://www.diplomacie.info/soubory/studentsummit/ke_stazeni/III.vyb_or/bgr_IIIga_IDP_sudan.pdf

¹⁴ BUSINESS INFO. *Súdán - Základní informace o teritoriu* [online]. 2008 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: <http://www.businessinfo.cz/cz/sti/sudan-ekonomicka-charakteristika-zeme/4/1001484/>

milice zvané Džandžavíd (anglicky Janjaweed). Ty však běžně napadají a znásilňují civilní obyvatelstvo, plení a vypalují vesnice. Tím se také prohloubila v oblasti již tak vážná humanitární krize. Akce Džandžavíd si vyžádaly mnoho tisíc mrtvých a uprchlíků do sousedního Čadu. Dárfúrský konflikt se přelévá právě také do sousedních zemí – Čadu a Středoafričské republiky, se kterými má Súdán napjaté vztahy.

Po neúspěšných pokusech o příměří z roku 2003 a 2004 byla v květnu 2006 v Abuiji (Nigérie) podepsána mezi súdánskou vládou a některými frakcemi povstaleckých skupin (Súdánskou osvobozenou armádou, SLA) *Dárfúrská mírová dohoda* (Darfur Peace Agreement, DPA), která má zamezit dalšímu přílivu zbraní a přispět k odzbrojení milic Džandžavíd. Vláda již předložila plán na jejich odzbrojení, přitom je však prokázáno, že samotná vláda násilí milic podporuje a zřejmě jim i zbraně dodává. „Podpis dohody DPA měl za následek štěpení dárfúrských skupin rebelů. V červenci 2007 existovalo nejméně 28 skupin rebelů. Tento vývoj způsobuje, že uplatňování dohody DPA, mírová jednání a dodávky humanitární pomoci jsou čím dál tím obtížnější.“¹⁵

Na dodržování mírové smlouvy zatím dohlíží síly Africké unie (přibližně 7200 vojáků), která však nemá dostatečné finance na zvýšení sil, které situace v Dárfúru vyžaduje. Na podzim roku 2006 schválila Rada bezpečnosti OSN tzv. *Dárfúrskou rezoluci*, jež připravuje vytvoření a nasazení jednotek OSN („modrých přileb“). Súdánská vláda mezinárodní mírové síly razantně odmítla. Důvodem je obava vlády z vlivu západních států a kontrola těžby ropy a zájem Číny, která je důležitým obchodním partnerem a investorem v zemi.

I přes mírovou dohodu konflikt stále probíhá a zintenzívněl se na počátku roku 2007. Až nové mírové jednání v červenci 2007 v Arushi (Tanzanie), za účasti Africké unie (AU) a OSN, přineslo dohodu povstaleckých skupin na společném stanovisku v oblasti bezpečnosti, přerozdělování bohatství, problematiky vnitřně vysídlených osob a uprchlíků, humanitárních otázek vůči vládě. Jednání přineslo také částečný pokrok v otázce souhlasu Súdánu o vyslání mírové mise OSN, která má přispět dodržování mírové dohody. OSN a Africká unie vytvořila smíšenou misi UNAMID, složenou z 20 tisíc mírových vojáků a 6 tisíc civilních policistů, kteří musí být na požadavek Súdánu z velké části afrického původu. Od 1. ledna 2008 měl UNAMID začít posilovat jednotky AU a postupně je nahrazovat.

¹⁵ EUROPEAN PARLIAMENT. *Sdělení o politické a lidskoprávní situaci v Súdánu a Dárfúru* [online]. 2008 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2004_2009/documents/dv/696/696365/696365cs.pdf

Dárfúrský konflikt stále přetrvává a humanitární krize je nadále vážná. Dochází k porušování lidských práv, podle USA probíhá v Dárfúru genocida. V roce 2005 začal situaci v Dárfúru posuzovat Mezinárodní trestní soud. Tomu se genocida prokázat nepodařila a OSN se tomuto označení také vyhýbá. EU označuje situaci za *možnou genocidu*. Súdánská vláda jakékoli tvrzení o genocidě odmítá a čísla o počtu obětí konfliktu považuje za přehnaná. Od roku 2003 přišlo v dárfúnském konfliktu o život 200 – 400 tisíc lidí.¹⁶ Jen v Jižním Dárfúru je bez domova nejméně 350 tisíc lidí, každý den umírá sto osob.¹⁷

V důsledku konfliktu bylo více než 2 miliony osob vnitřně přesídleno (internally displaced people, IDP), především do uprchlických táborů, kde mnozí z nich žijí ve špatných podmínkách (v některých táborech žije i 60 tisíc lidí), schází jim základní potraviny, hlavně voda. V důsledku skoro 95 % nezaměstnanosti živí jeden člověk celou rodinu, někdy tedy i padesát lidí¹⁸. Kapacita uprchlických táborů je nedostatečná. Dalších 230 tisíc lidí uteklo do sousedního Čadu. „V červenci 2007 oznámilo OCHA, že od ledna 2007 bylo vysídleno 160 000 lidí, čímž se celkový počet vysídlených osob zvýšil na 2,2 miliony a celkový počet příjemců humanitární pomoci dosáhl 4,2 milionu, což odpovídá téměř dvěma třetinám obyvatel Dárfúru.“¹⁹

Tab. 2.1 Odhadovaný počet vnitřně vysídlených osob (IDPs) v oblastech Dárfúru (listopad 2007)

Místo	Počet IDPs
Severní Dárfúr	456,979
Jižní Dárfúr	993,438
Východní Dárfúr	701,746
Celkem	2,152,163

Zdroj: ASOCIACE PRO MEZINÁRODNÍ OTÁZKY. *Vnitřně vysídlené osoby v Súdánu* [online]. 2007 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: http://www.diplomacie.info/soubory/studentsummit/ke_stazeni/I-II.vybor/bgr_IIIga_IDP_sudan.pdf, vlastní úprava

¹⁶ SUZUKI, Š. *Prvotní příčinou byla rozšiřující se poušť* [online]. 2006 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: <http://www.literarky.cz/?p=clanek&id=2159>

¹⁷ BRITSKÉ LISTY. *Západosúdánský Dárfúr* [online]. 2008 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: <http://www.blisty.cz/2004/8/3/art19149.htm>

¹⁸ IHNED. CZ. *Zapomenutá humanitární krize v Súdánu* [online]. 2008 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: http://kultura.ihned.cz/c3-23093205-005000_d-zapomenuta-humanitarni-krize-sudan

¹⁹ EUROPEAN PARLIAMENT. *Sdělení o politické a lidskoprávní situaci v Súdánu a Dárfúru* [online]. 2008 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2004_2009/documents/dv/696/696365/696365cs.pdf

Situace se dále komplikuje tím, že vládou podporované arabské milice zabírají, ničí a vysídlují vesnice²⁰. Humanitární organizace hovoří o systematickém vyvražďování a běžně dochází k napadání a znásilňování žen a dívek. Většina z nich je znásilněna ve chvíli, kdy opustí tábor, aby zajistily vodu či přinesly dřevo. Dochází k případům znásilňování uvnitř táborů. Korupce soudců a imunita státních představitelů způsobuje, že jen málo případů násilí a porušování lidských práv bývá vyšetřeno či stíháno.

V Dárfúru je rovněž špatný stav veřejných služeb, dopravní infrastruktury a vzdělávacího systému. Základní školu navštěvuje pouze 25 %²¹ dárfúrských dětí. Kapacita škol je přeplněná, schází kvalifikovaní učitelé. Výjimkou zde není ani dětská práce na úkor vzdělání.

Konfliktem zničená zdravotnická infrastruktura a častější sucha (a následné rozšiřování pouští) znemožňující zemědělství a obživu obyvatel se odráží v hladomorech, podvýživě a šíření nemocí. Nejpostiženější a nejzranitelnější skupinou obyvatel jsou děti. Podle UNICEF trpí v regionu Dárfúru denně více než tři miliony dětí a více než milion dětí v Západním Dárfúru²² nemá přístup k humanitární pomoci. Denně zemře v Dárfúru 80 dětí²³ na podvýživu. 41 % dětí do 5 let trpí podváhou. Úmrtnost dětí do 5 let byla v roce 2005 90 úmrtí na 1000 narozených dětí²⁴ (v roce 2000 108 úmrtí na 1000 narozených dětí). Celkem asi 2,9 miliónů²⁵ obyvatel je postiženo hladomorem a je závislé na potravinové pomoci.

Přístup k vodním zdrojům nemělo v roce 2004 celkem 30 %²⁶ obyvatelstva Súdánu. Přístup k zdravotnickému zařízení mělo v roce 2004 pouze 34 % obyvatel Súdánu, např. podle UNICEF na jihu Súdánu připadá jeden lékař na 100 tisíc obyvatel.

Malárie, HIV, tuberkulóza žloutenka E, cholera, průjem, žlutá zimnice jsou nemoci, které ohrožují zdraví obyvatel a v mnoha případech jsou příčinou jejich úmrtí. Přitom další

²⁰ IHNEP. CZ. *Zapomenutá humanitární krize v Súdánu* [online]. 2008 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: http://kultura.ihned.cz/c3-23093205-005000_d-zapomenuta-humanitarni-krize-sudan

²¹ ASOCIACE PRO MEZINÁRODNÍ OTÁZKY. *Vnitřně vysídlené osoby v Súdánu* [online]. 2007 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: http://www.diplomacie.info/soubory/student_summit/ke_stazeni/III.vyb_or/bgr_IIIga_IDP_sudan.pdf

^{22, 23} TÓTHOVÁ, H. *Súdán. Informace o zemi původu* [online]. 2008 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: www.portal.justice.cz/soud/soubor.aspx?id=57218

^{24, 25} REUTERS ALERTNET. *Sudan2004*. [online]. 2008 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: <http://www.alertnet.org/db/cp/sudan.htm>

²⁶ INFOSERVIS. *Zpráva o hladomoru od deseti k pěti* [online]. 2003 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: <http://www.infoservis.net/art.php?id=1043409218>

šíření nemocí znemožňuje obyvatelům zlepšit jejich životní situaci a zmírnit chudobu. Virem HIV je nakaženo 1,6 %²⁷ dospělých ve věku 15-49 let. V roce 2003 bylo odhadováno, že v Súdánu žije s HIV/AIDS 220 tisíc²⁸ žen ve věku 15-49 let a 21 tisíc dětí. V roce 2003 bylo zaznamenáno asi 3 miliony případů malárie, 2,5 tisíc obyvatel pak na malárii zemřelo²⁹. Výskyt tuberkulózy v roce 2005 činil 228 případů na 100 tisíc obyvatel, 65 případů bylo smrtelných³⁰. V oblasti Dárfúru má přístup k nezávadné pitné vodě pouze třetina³¹ obyvatel, čímž se také zvyšuje riziko nákazy a přenosu nemocí.

Obyvatelé jsou závislí na humanitární pomoci. V mnoha případech však vláda brání vstupu humanitárních organizací, poskytování humanitární pomoci a samotní humanitární pracovníci jsou často vystaveni nebezpečí. Konflikt v Dárfúru nepřináší důsledky pouze pro současné obyvatelstvo, ale i pro další generace. Obyvatelstvo přichází o svou půdu, častokrát jsou celé kmeny a rodové svazky zpřetrhány, mladí lidé žijí v neustálém ohrožení, deprivaci, konflikt destabilizuje celý region, celou zemi.

Podle generálního tajemníka OSN Pana Ki-muna, je Súdán zemí, která válčí sama se sebou a krize v Dárfúru nemá jedno řešení. Má-li být dosaženo míru je třeba vyřešit všechny problémy (bezpečnost, politiku, nerostné zdroje, vodu a humanitární a rozvojové otázky), provázanost a komplexnost těchto problémů činí dosáhnutí trvalého řešení náročným a obtížným.³²

Situace v Súdánu zůstává nadále nestabilní. OSN se v současné době snaží dohodnout se súdánským prezidentem o rozmístění mírových sil UNAMID. Velvyslanci OSN také neustále vyjednávají se zástupci bojujících stran a apelují na súdánskou vládu, aby zastavila útoky a obnovila mír.

Omezování lidských práv, vysídlování obyvatel, zabíjení, nedostatek potravin a zdravotní péče, utrpení a strádání se dotýká všech obyvatel postižené oblasti. OSN a další mezinárodní organizace se snaží těmto lidem pomáhat (finančně či přímo v terénu) a zajistit jim nejnutnější potřeby.

^{27,28} REUTERS ALERTNET. *Sudan* [online]. 2008 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: <http://www.alertnet.org/db/cp/sudan.htm>

^{29,30} WORLD HEALTH ORGANIZATION. *Sudan* [online]. 2008 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: <http://www.who.int/countries/sdn/en/>

³¹ UNICEF. *Nezávadná voda. Súdán* [online]. 2007 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: <http://www.unicef.cz/index.php?pg=2&id=110&zp=17>

³² KI-MOON, B. *Co jsem viděl v Dárfúru* [online]. 2007 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: <http://www.osn.cz/zpravodajstvi/zpravy/zprava.php?id=1327>

Humanitární krize v Súdánu vyžaduje humanitární pomoc, a to v podobě potravinové pomoci (základní potraviny, voda) i nepotravinové pomoci (zahrnující základní zdravotní péči a hygienické potřeby, přístřeší a vybavení např. stany, deky, dále nářadí k výstavbě provizorních domků aj.).

Bez mezinárodní pomoci by humanitární krize v Súdánu byla ještě mnohem vážnější než je nyní. Proto se v poslední kapitole budu zabývat humanitární pomocí jednotlivých organizací

3 Humanitární pomoc při řešení krize v Súdánu

Humanitární situace v Dárfúru je stále zoufalá, nepřestávající střety bojujících stran způsobují i nadále migraci obyvatel, nepokoje a násilí uvnitř uprchlických táborů pro vnitřně vysídlené obyvatele, dále přetrvávají některá omezení pro přístup humanitární pomoci a navyšuje se počet incidentů zaměřených proti humanitárním pracovníkům. Súdánská vláda není sama schopna zabezpečit konfliktem postiženému obyvatelstvu základní životní potřeby a poskytnutí mezinárodní pomoci je proto řešením, jak přispět ke zmírnění humanitární krize v zemi.

3.1 Mezinárodní humanitární pomoc Súdánu

Pomoc mezinárodních organizací Dárfúru lze označit za světově největší humanitární misi s více než 13 300 národními a mezinárodními pracovníky (říjen 2007). Asi 75 nevládních organizací, Mezinárodní Červený kříž a 14 agentur OSN pokračují v pomoci krizi postiženým obyvatelům Dárfúru.

Tab. 3.1 Výše požadavků a konečného financování humanitární pomoci v Súdánu v rámci konsolidovaných výzev OCHA v letech 2002- 2008 (v bilionech USD)

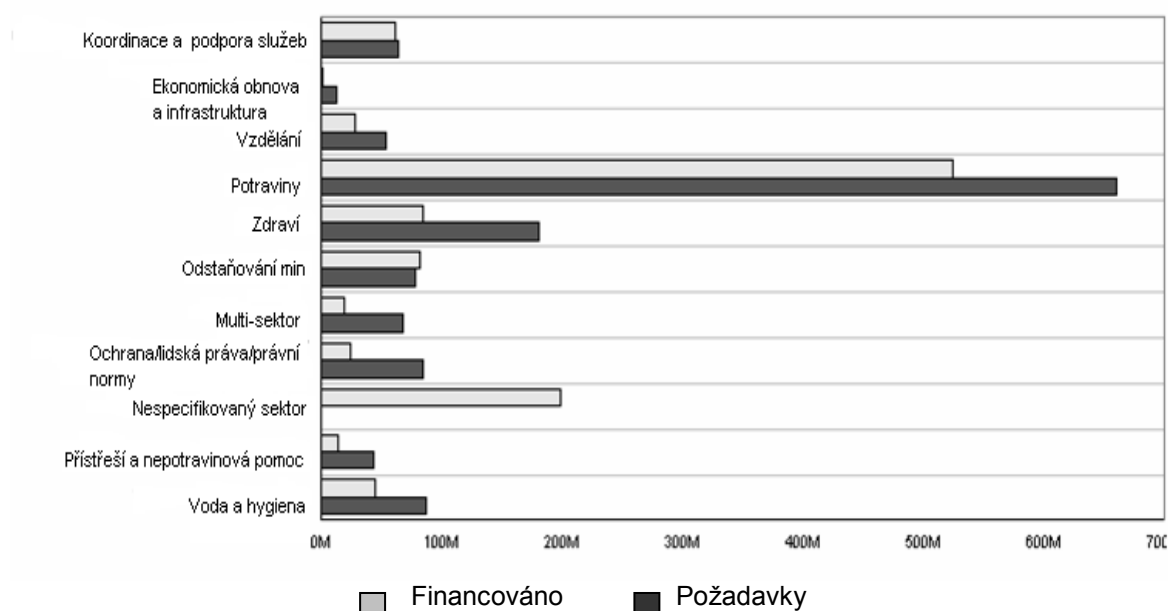
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Původní požadavky	0,19	0,25	0,24	1,4	1,5	1,2	1,8
Revidované požadavky	0,27	0,26	0,72	1,9	1,6	1,3	1,8
Konečné financování	0,17	0,19	0,55	1,0	1,0	1,0	0,1
Pokrytí	63%	75%	76%	53%	66%	81%	0,55%

Zdroj: RELIEFWEB. *Appeals and funding* [online]. 2008 [cit. 5. března 2008]. Dostupné na Internetu: <http://www.reliefweb.int/rw/fts.nsf/doc105?OpenForm&rc=1&cc=sdn&yr=2007>, vlastní úprava

Pro rok 2007 vyhlásilo OCHA konsolidační výzvy na humanitární pomoc Súdánu v celkové výši přibližně 1,3 bilionů USD rozložených do 400 projektů. Z této sumy se podařilo získat přibližně 1 bilion USD, požadavky tak byly pokryty zhruba z 81 %. Pro rok 2008 byla vyhlášena výzva na financování humanitární pomoci v Súdánu v hodnotě přibližně 1,8 bilionů USD.³³

Výše požadavků je zveřejněna v rámci tzv. Pracovního plánu pro Súdán (Work plan for Sudan), který každý rok sestavuje OSN se svými partnery. Pracovní plán stanovuje prioritní oblasti pomoci a programy, pomocí nichž chce OSN a její partneři v dalším roce dosáhnout pokroku při řešení krize v Súdánu.

Graf 3.1 Požadavky a poskytnuté zdroje na humanitární pomoc podle sektorů v Súdánu v roce 2007 (v milionech USD)

Zdroj: RELIEFWEB. *Appeals and funding* [online]. 2008 [cit. 5. března 2008]. Dostupné na Internetu: <http://www.reliefweb.int/rw/fts.nsf/doc105?OpenForm&rc=1&cc=sdn&yr=2007>, vlastní úprava

Největší finanční požadavky byly v roce 2007 kladeny v oblasti potravinové pomoci, na kterou byla stanovena výzva v hodnotě zhruba 659 milionů USD a podařilo se získat zhruba 524 milionů USD. Druhou největší výzvou bylo financování pomoci v sektoru zdraví a zdravotní péče, kde se z požadované částky 180 milionů USD získalo 84 milionů USD. Na humanitární pomoc v oblasti přístřeší a nepotravinové pomoci plynulo 13

³³ RELIEFWEB. *Appeals and funding* [online]. 2008 [cit. 5. března 2008]. Dostupné na Internetu: <http://www.reliefweb.int/rw/fts.nsf/doc105?OpenForm&rc=1&cc=sdn&yr=2007>

milionů USD, požadavky však byly až 3 x vyšší. Z 51 % byly pokryty požadavky na financování potřeb v oblasti vody a hygienických opatření³⁴.

Na financování výzev se v roce 2007 podílelo přibližně 77 dárcovských organizací. Na celkovém objemu financování pomoci se významně podílely zejména zvláštní orgány a agentury OSN. Největší obnos finančních prostředků plynul z WFP - 650 milionů USD, UNHRC věnovalo 90 milionů USD, UNICEF 77 milionů USD, FAO 24 milionů USD. WHO poskytlo 19 milionů USD, OCHA 16 milionů USD, UNDP 5 milionů USD. K mezinárodním nevládním humanitárním organizacím, které přispěly několika miliony dolarů, patří např. OXFAM GB (7 milionů USD), CARE (6 milionů USD), ADRA (4 miliony USD).³⁵

Na financování humanitární pomoci v Súdánu se v roce 2007 největším obnosem prostředků podílely Spojené státy (asi 536 milionů USD), GŘ ECHO (asi 145 milionů USD), Spojené království Velké Británie a Severního Irska (asi 107 milionů USD)³⁶, Nizozemí, Kanada, Japonsko, Norsko, Švédsko, Německo, CERF i samotný Súdán aj.

Podle OCHA se počet vnitřně vysídlených osob v Dárfúru pohybuje na nejvyšší úrovni od začátku konfliktu. Přes 4 roky trvající krize výrazně zvýšila počet lidí, kteří jsou závislí na vnější pomoci, které se jim častokrát nemusí dostat. Přístup mezinárodní humanitární pomoci do Dárfúru je determinován především dvěma faktory: stupněm obecné bezpečnostní situace v regionu, která v nestabilních částech může na určitou dobu způsobit odvolání nebo přerušení akcí OSN, a náhodnými útoky na humanitární pracovníky. V říjnu 2007 klesl přístup agentur OSN a jejich pomoci k postiženým lidem pod 70 % (v říjnu 2005 byl nad 80 %)³⁷. V oblastech, do kterých OSN nemá přístup nebo ho má omezen, pak většinou působí Mezinárodní Červený kříž a nevládní organizace, které musí být stejně jako všichni humanitární pracovníci při vstupu do oblastí s vysokým bezpečnostním rizikem opatrní.

Humanitární pracovníci jsou mnohokrát vystaveni nebezpečí útoků banditů, vládní armády a hnutí. Útoky zahrnují fyzické násilí namířené na pracovníky, únosy personálu, napadání vozů na cestách při přepravě pomoci, ničení majetku nevládních organizací a

³⁴ RELIEFWEB. *Appeals and funding* [online]. 2008 [cit. 5. března 2008]. Dostupné na Internetu: <http://www.reliefweb.int/rw/fts.nsf/doc105?OpenForm&rc=1&cc=sdn&yr=2007>

³⁵ CARE-mezinárodní humanitární organizace bojující proti chudobě; ADRA-Adventistická agentura pro pomoc a rozvoj, charitativní organizace

³⁶ RELIEFWEB. *Appeals and funding* [online]. 2008 [cit. 5. března 2008]. Dostupné na Internetu: <http://www.reliefweb.int/rw/fts.nsf/doc105?OpenForm&rc=1&cc=sdn&yr=2007>

³⁷ OCHA. *Darfur-Humanitarian Profile No.29* [online]. 2007 [cit. 5. března 2008]. Dostupné na Internetu: http://www.unsudanig.org/docs/HNP%2029_narrative_1%20October%202007.pdf

v humanitárních centrech. Kvůli celkově špatné bezpečnostní situaci během třetího čtvrtletí 2007 museli být ve 12 případech humanitární pracovníci přeloženi a humanitární operace byly dočasně odloženy. Mezi červencem a zářím 2007 byl zabit jeden humanitární pracovník, 7 jich bylo uneseno, 3 byli fyzicky napadeni. Armáda zaútočila na 29 humanitárních center, 10 vojáků působících v oblasti pod záštitou Africké unie bylo zabito. V této době bylo také napadeno a vykradeno 35 humanitárních vozů³⁸. Násilí se nevyhýbá ani pracovníkům v uprchlických táborech. Humanitární pomoc stěžují také byrokratická omezení, zvláště vstupní víza a pracovní povolení pro mezinárodní humanitární pracovníky. I přes to, že pomoc je často dopravována letecky a jsou najímáni místní dobrovolníci, mnozí obyvatelé kvůli nepředvídatelné bezpečnostní situaci obdrží jen pomoc v minimálním rozsahu.

Většina organizací soustřeďuje svou humanitární pomoc na oblast potravinové pomoci, zdravotní péče, přístřeší a nepotravinových potřeb. Tyto sektory se oproti jiným oblastem pomoci potýkají s výraznějším nedostatkem financí, což se projevuje i ve výši kladených požadavků.

Potravinová pomoc

V období od července do září 2007 WFP, ICRC (Mezinárodní výbor Červeného kříže) a další spolupracují partneři poskytli potravinovou pomoc v průměru 3,3 milionům obyvatel za měsíc. Přestože se potravinová pomoc zvýšila, v důsledku zhoršení bezpečnostní situace se zvýšil počet obyvatel, kterým nebylo možno pomoci, a to z 60 tisíc lidí v červnu na 122 tisíc lidí v září 2007³⁹. Humanitární operace WFP byly v roce 2007 komplikovány zpožděním potravinových dodávek, jelikož vládní armáda eskortovala všechny nákladní vozy směřující do Dárfúru. Od září do prosince 2007 bylo celkem napadeno nebo ukradeno 13 vozů. Z toho tři řidiči byli zabiti a tři byli uneseni. WFP se stále obává dalších útoků banditů a špatná bezpečnostní situace v oblastech Západního a Severního Dárfúru může mít za následek omezení dodávek potravin.

WFP poskytlo v roce 2007 potravinovou pomoc 5,5 milionům lidí v Súdánu, z toho 3,3 milionům lidí žijících v Dárfúru. K zajištění obživy postižených obyvatel Dárfúru je potřeba každý měsíc asi 40 tisíc tun potravin. Dopravní společnosti, které obvykle dovážejí

^{38,39} OCHA. *Darfur-Humanitarian Profile No.29* [online]. 2007 [cit. 5. března 2008]. Dostupné na Internetu: http://www.unsudanig.org/docs/HNP%2029_narrative_1%20October%202007.pdf

mezi 15 až 20 tisíci tun měsíčně⁴⁰, v současné době odmítají kvůli bezpečnosti posílat své vozy zpátky do Dárfúru. WFP upozorňuje, že nezajištění těchto dodávek potravin by mohlo vážně ohrozit obyvatelstvo závislé na potravinové pomoci. V prosinci 2007 WFP distribuovalo napříč Súdánem asi 33 tisíc tun potravin 2,5 milionům lidí, z toho 2,1 milionům obyvatel Dárfúru bylo poskytnuto okolo 28 tisíc tun potravin⁴¹. Největší objem potravinové pomoci je dopravován v tzv. sezóně hladu (hunger season) začínající v květnu a končící v říjnu, v závislosti na zemědělských podmínkách a naléhavých potřebách regionu. WFP dopravovalo původně potraviny jejich shazováním ze vzduchu, které je však 4 x nákladnější než silniční doprava, proto bylo postupně v roce 2005 zastaveno a nahrazeno přepravou vozy, což má zajistit efektivnější dopravu přes všechny regiony.

Potravinová pomoc v roce 2007 byla určena především lidem v uprchlických táborech pro IDPs (vnitřně vysídlené osoby). Měsíční příděl potravin v Dárfúru zahrnuje obilniny, vysoce výživnou kukuřično-sojovou směs, luštěniny, rostlinný olej, cukr a sůl. Tyto potraviny celkově poskytují pro osobu 2 100 kcal denně. WFP se také zaměřuje na poskytování potravinové pomoci podvyživeným ženám a dětem prostřednictvím tzv. doplňkových potravinových programů a pro školní děti prostřednictvím tzv. nouzových školních potravinových programů. Během července a srpna 2007 bylo v rámci potravinových programů ve školách průměrně 88 tisícům dětí poskytnuto 693 tun potravin⁴². V roce 2007 WFP pomáhalo 535 tisícům lidí vracejícím se po válce severního a jižního Súdánu do svých domovů. Celkově byla pomoc Súdánu v roce 2007 největší humanitární operací WFP. V roce 2008 WFP plánuje poskytnout potravinou pomoc 5,6 milionům lidí v Súdánu v celkové výši 697 milionů USD⁴³.

Přístřeší a nepotravinová pomoc

Ve třetím čtvrtletí roku 2007 se nepotravinová pomoc zaměřovala především na poskytnutí přístřeší proti sezónním deštům. Do Západního Dárfúru bylo distribuováno přes

^{40,41} UN SUDAN IG. *WFP Monthly situation report* [online]. 2008 [cit. 8. března 2008]. Dostupné na Internetu: <http://www.unsudanig.org/docs/WFP%20Sudan%20Monthly%20Situation%20Report%2010557.0%20-%20December%202007.pdf>

⁴² OCHA. *Darfur-Humanitarian Profile No.29* [online]. 2007 [cit. 5. března 2008]. Dostupné na Internetu: http://www.unsudanig.org/docs/HNP%2029_narrative_1%20October%202007.pdf

⁴³ UN SUDAN IG. *WFP Monthly situation report* [online]. 2008 [cit. 8. března 2008]. Dostupné na Internetu: <http://www.unsudanig.org/docs/WFP%20Sudan%20Monthly%20Situation%20Report%2010557.0%20-%20December%202007.pdf>

25 tisíc igelitových folií, přes 32 tisíc kusů do Severního Dárfúru a zhruba 20 tisíc do Jižního Dárfúru. Největší podíl nepotravinové pomoci směřoval do Západního Dárfúru (40 %), Severní Dárfúr obdržel 26 % nepotravinové pomoci a Jižní Dárfúr 34 %⁴⁴.

Významný podíl na této pomoci má UNHRC, který začal v Dárfúru pracovat v červnu 2004. UNHCR a jeho partneři od té doby vybudovali vesničky a tábory se zdravotními a hygienickými zařízeními a další infrastrukturou pro tisíce uprchlíků. Dopravují zde tuny humanitární pomoci - stany, příkrývky, igelitové plachty, mýdlo a další potřeby. Hledání vhodných míst pro budování dalších táborů pokračuje, přestože se UNHRC potýká s nedostatkem financí.⁴⁵

Voda a hygienická zařízení

Poskytovaná pomoc (především UNICEF) se zaměřuje na zajištění přístupu k nezávadné vodě, výstavbu místních a školních latrín a zdravotních zařízení. Sezóna dešťů (hlavně záplavy v Západním Dárfúru v létě 2007) a politická nestabilita regionu zpomalily pokrok v této oblasti. Přesto byl nově zajištěn přístup k pitné vodě pro 85 tisíc lidí v uprchlických táborech a byly opraveny zdroje s nezávadnou vodou přibližně pro 121 tisíc lidí⁴⁶. Přístup k nezávadné vodě postrádalo 48 % populace Dárfúru (říjen 2006). Projekty organizací se také zaměřují na propagaci hygieny a šíření celkového povědomí o správné hygieně.

Zdraví

UNICEF a WHO podporují distribuci ochranných sítí proti hmyzu jako prevenci proti malárii. Asi 1 500 sítí bylo distribuováno do oblasti Jebel Moon v Západním Dárfúru. Do Severního Dárfúru distribuoval UNICEF 54 tisíc sítí do postelí (tzv. LLITN)⁴⁷. Díky těmto opatřením se míra výskytu malárie v Dárfúru drží na ovladatelné úrovni ve srovnání s jinými částmi Súdánu a je pod hranicí epidemie. UNICEF společně s WHO podporují projekty zaměřené na očkování proti dětské obrně, spalničkám. Během srpna 2007 bylo v severních částech Súdánu naočkováno proti obrně 85 % dětí do 5 let věku. V Severním

⁴⁴ OCHA. *Darfur-Humanitarian Profile No.29* [online]. 2007 [cit. 5. března 2008]. Dostupné na Internetu: http://www.unsudanig.org/docs/HNP%2029_narrative_1%20October%202007.pdf

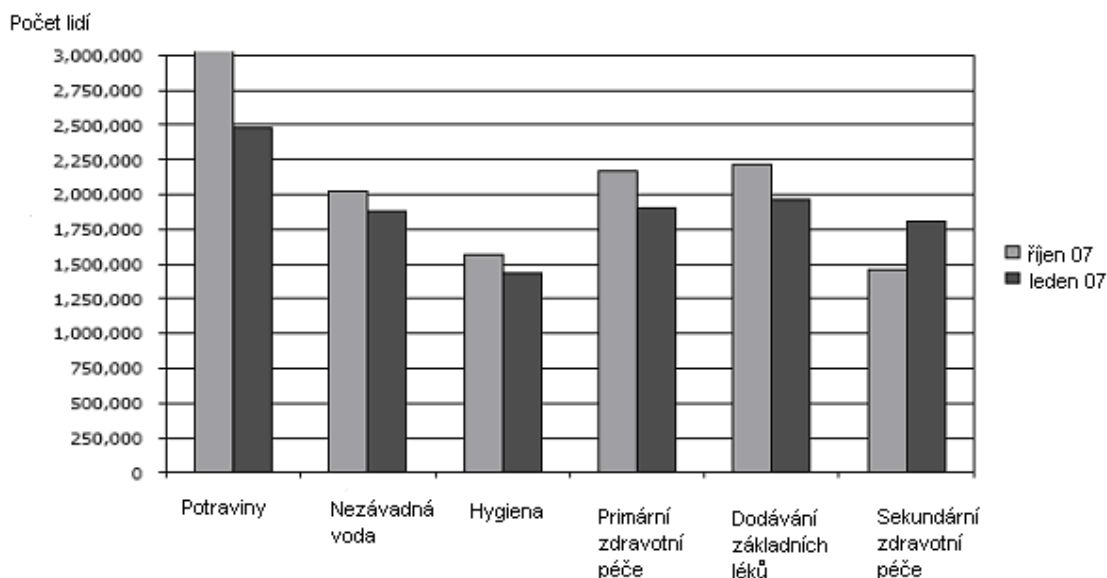
⁴⁵ UNHRC. *Hlavní operace UNHRC: Čad a Dárfúr* [online]. 2007 [cit. 8. března 2008]. Dostupné na Internetu: <http://www.unhcr.cz/news/?cid=308>

⁴⁶ OCHA. *Darfur-Humanitarian Profile No.29* [online]. 2007 [cit. 5. března 2008]. Dostupné na Internetu: http://www.unsudanig.org/docs/HNP%2029_narrative_1%20October%202007.pdf

⁴⁷ OCHA. *Darfur-Humanitarian Profile No.29* [online]. 2007 [cit. 5. března 2008]. Dostupné na Internetu: http://www.unsudanig.org/docs/HNP%2029_narrative_1%20October%202007.pdf

Darfúru bylo proti spalničkám naočkováno 92 % dětí ve věku 9 měsíců až 15 let (rok 2006). Základní zdravotní péče v Darfúru je dostupná asi jen 2 milionům lidí, 45 % obyvatel je přístup k základní zdravotní péči a k základním lékům odepřen (říjen 2006) ⁴⁸.

Graf 3.2 Počet obyvatel Darfúru, kteří obdrželi pomoc v klíčových humanitárních oblastech od ledna do října 2007

Zdroj: OCHA. *Darfur-Humanitarian Profile No.29* [online]. 2007 [cit. 5. března 2008]. Dostupné na Internetu: http://www.unsudanig.org/docs/HNP%2029_narrative_1%20October%202007.pdf, vlastní úprava

Potravinovou pomoc obdrželo v daném období roku 2007 přes 3 miliony lidí. 2-2,25 milionům obyvatel byla poskytnuta pomoc v oblasti čisté vody, dodávky léků a primární a sekundární zdravotní péče.

Množství lidí, kterým během konfliktu byla poskytnuta humanitární pomoc dokazuje, že OSN a její partneři hrají v dárfúrské krizi nepostradatelnou roli při zmírňování utrpení obyvatel a zajišťování důstojného lidského života.

3.2 Humanitární pomoc Evropské unie

Pomoc Evropského společenství lze použít na financování nákupů a dodávek výrobků nebo zařízení potřebných pro provádění humanitárních akcí, včetně výstavby bydlení nebo přístřeší pro oběti, nákladů spojených s externími, vyhnanými nebo místními pracovníky zaměstnanými v takových akcích, skladného, mezinárodní nebo vnitrostátní dopravy, logistiky a distribuce pomoci a dalších akcí, jejichž cílem je umožnit nebo získat volný přístup pro příjemce pomoci. Lze jí také použít na

⁴⁸ OCHA. *Darfur-Humanitarian Profile No.25* [online]. 2007 [cit. 5. března 2008]. Dostupné na Internetu: http://www.unsudanig.org/docs/HNP%2029_narrative_1%20October%202007.pdf

financování dalších výdajů jako jsou například výdaje na přípravné studie a studie o proveditelnosti humanitárních akcí a hodnocení humanitárních projektů a plánů, na akce pro sledování humanitárních projektů a plánů, menší výukové programy a obecné studie z oblasti humanitárních akcí, na veřejné osvětové a informační kampaně, jejichž cílem je zvýšit porozumění humanitárním otázkám, na opatření k posílení koordinace Společenství s členskými státy, dalšími dárcovskými zeměmi, mezinárodními humanitárními organizacemi a nevládními organizacemi, na technickou pomoc nezbytnou pro provádění humanitárních projektů, včetně výměny technických znalostí a zkušeností mezi evropskými humanitárními organizacemi aj.⁴⁹

Finanční pomoc EU prostřednictvím GŘ ECHO začala, stejně jako většina pomoci mezinárodních organizací, jeden rok po vzniku konfliktu v Dárfúru a poskytování pomoci probíhalo pomalu. Hlavním faktorem pomalého průběhu byly otevřené boje, byrokratické překážky súdánské vlády a nedostatek partnerů. Navzdory všem průvodním potížím patří GŘ ECHO k těm dárům, kteří na humanitární pomoc stabilně přispívají.

Hlavním cílem intervence GŘ ECHO je záchrana životů a poskytnutí humanitární pomoci těm, kteří ji nejvíce potřebují. Pomoc GŘ ECHO v Súdánu je výrazem solidarity EU s jednou z nejvážnějších humanitárních krizí na světě. GŘ ECHO poskytuje humanitární pomoc prostřednictvím partnerských organizací: speciálních agentur a orgánů OSN, Mezinárodního Červeného kříže a více než 160 nevládních organizací.

ECHO podporuje Súdán od roku 1993. V období let 1994 - 2002 ECHO pomohlo severnímu a jižnímu Súdánu v důsledku občanské války více než 162 miliony EUR⁵⁰.

Tab. 3.2 Výše financování z rozpočtu ECHO pro Súdán v letech 2001-2007

2001	17 mil. €
2002	18 mil. €
2003	22 mil. €
2004	91 mil. €
2005	45 mil. €
2006	97 mil. €
2007	110,4 mil. €

Zdroj: DG FOR HUMANITARIAN AID-ECHO. *Financial Report 2006* [online]. 2008 [cit. 8. března 2008]. Dostupné na Internetu: http://ec.europa.eu/echo/pdf_files/financial_report2006.pdf#page=3, vlastní úprava

⁴⁹ EURLEX. *Nařízení Rady (ES) č. 1257/96* [online]. 2008 [cit. 5. března 2008]. Dostupné na Internetu: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31996R1257:CS:HTML>

⁵⁰ DG FOR HUMANITARIAN AID - ECHO. *Financial Report 2006* [online]. 2008 [cit. 8. března 2008]. Dostupné na Internetu: http://ec.europa.eu/echo/pdf_files/financial_report2006.pdf#page=3

Původní rozpočet ECHO pro celkovou humanitární pomoc v roce 2006 byl stanoven přibližně na 496 milionů EUR. Zhoršení humanitární situace v některých zemích si vyžádalo využití rezervních prostředků pro mimořádné situace a rozpočet se tak navýšil na 671 milionů EUR. Z rezerv byla vybrána částka ve výši 140 milionů EUR, z toho 40 milionů EUR bylo určeno pro krizi v Dárfúru. V roce 2006 GŘ ECHO alokovalo přibližně 322 milionů EUR (to představovalo asi 48 % konečného rozpočtu) do zemí Afriky, Karibiku a Pacifiku. Celkové finanční prostředky vyčleněné z rozpočtu pro Dárfúr činily 97 milionů EUR a k tomu navíc 13,5 milionů EUR bylo přiděleno Čadu pro řešení problémů soudánských uprchlíků⁵¹.

Rozhodnutí o financování humanitární pomoci přijímá GŘ ECHO na základě tří typů rozhodnutí: Globálního plánu (Global Plan), rozhodnutí Ad Hoc, rozhodnutí Naléhavé pomoci (Emergency). GŘ ECHO poprvé začlenilo krizi v Dárfúru do Globálního plánu pro Súdán v roce 2003 a první finanční prostředky ve výši 272 tisíc EUR byly příspěvkem pro Oxfam GB, na konci roku vyčlenilo pro Dárfúr dalších 3,3 milionů EUR. Navíc v prosinci 2003 schválilo ECHO první naléhavé financování pomoci (Emergency) ve výši 2 miliony EUR. Od června do prosince roku 2004 bylo pro krizi v Dárfúru schváleno pět Ad hoc rozhodnutí v celkovém objemu 66 milionů EUR. Během této doby podepsalo ECHO se svými 34 partnery 64 smluv o rozdělení pomoci. V roce 2005 proběhlo jedno Ad hoc rozhodnutí ve výši 15 milionů EUR a tuto částku si rozdělilo 25 partnerů ECHO. Financování dárfúrské krize od začátku roku 2003 do poloviny roku 2006 dosáhlo celkové výše 101,5 milionů EUR.⁵²

V období 2003-2006 GŘ ECHO spolupracovalo celkem se 42 různými partnery. Finanční prostředky poskytlo 7 agenturám OSN (zabezpečují téměř 50 % humanitární pomoci Dárfúru), 33 nevládním organizacím a 3 mezinárodním organizacím. Nejvíce smluv podepsalo ECHO s WFP, OCHA, UNICEF, Oxfam, ICRC aj.

3.2.1 Oblasti humanitární pomoci

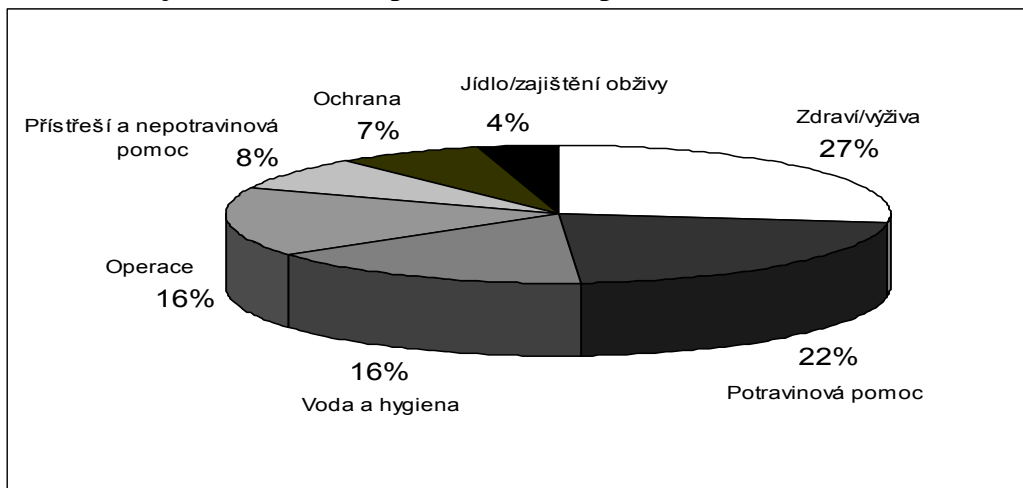
Financování pomoci GŘ ECHO je rozděleno do sedmi oblastí: zdraví/výživa, potravinová pomoc, voda a hygiena, přístřeší/nepotravinová pomoc, jídlo/bezpečnost, ochrana, operace. Prioritou je zajištění pomoci v oblasti zdraví/výživy, vody a hygieny, potravinové pomoci, což potvrzuje objem prostředků ECHO plynoucích do těchto oblastí

^{51,52} DG FOR HUMANITARIAN AID-ECHO. *Financial Report 2006* [online]. 2008 [cit. 8. března 2008]. Dostupné na Internetu: http://ec.europa.eu/echo/pdf_files/financial_report2006.pdf#page=3

(viz graf 3.3). Specifickým cílem GŘ ECHO je snížit nemocnost a úmrtnost. Dalšími cíli je podpora koordinace pomoci, logistiky či zlepšení odpovědi GŘ ECHO na naléhavé situace.

Při poskytování pomoci podporuje GŘ ECHO multi-sekteriální přístup (multi-sectorial) dodávek, tzn. že dodávky služeb jsou zajišťovány komplexně. Tento přístup je považován za efektivní způsob, jak zajistit rovnovážné uspokojení potřeb lidí.

Graf 3.3 Objem financování pomoci ECHO podle oblastí v letech 2003-2006

Zdroj: HUMANITARIAN AID. *Evaluation of DG ECHO Financed Operations relating to the Darfur Crisis* [online]. 2008 [cit. 8. března 2008]. Dostupné na Internetu: http://ec.europa.eu/echo/pdf_files/evaluation/2006/darfur_final.pdf, vlastní úprava

Základní zdravotní péče

Pro GŘ ECHO je zajištění základní zdravotní péče jednou z priorit humanitární pomoci. Pomoc se zaměřuje na uprchlické tábory blízko městských částí, kde je všeobecně vysoká úmrtnost (zvláště v roce 2004). Základní zdravotnická zařízení v těchto oblastech jsou dobře vybavená, ale většinou dočasná. V důsledku naléhavé pomoci by podle ECHO měly být tyto mobilní kliniky nahrazeny jednoduššími, ale se stálými zařízeními a s místním personálem. V oblasti zdravotního sektoru podepsalo ECHO v letech 2003-2006 smlouvy s 3 agenturami OSN a 19 nevládními organizacemi, např. s WHO, UNFPA (Populační fond OSN), UNICEF, Save the children.

Potravinová pomoc

Od roku 2003 do června 2006 GŘ ECHO přispělo na potravinou pomoc přibližně částkou 22 milionů EUR (což představovalo okolo 22 % celkového financování pomoci

pro Dárfúr)⁵³. Potravinová pomoc GŘ ECHO je zabezpečována prostřednictvím dvou agentur OSN – WFP a FAO a několika specializovanými nevládními organizacemi. Nejdůležitějším partnerem GŘ ECHO je WFP, kterému je určeno 28 % celkového financování GŘ ECHO pro Dárfúr.

Voda a hygiena

Situace je rozdílná v zemědělských a městských oblastech. Některé uprchlické tábory blízko měst jsou přeplněny a vyžadují větší množství vody a hygienických zařízení. Nevládní organizace se snaží naplňovat minimální standardy Sphere, ty představují např. dodávku vody v množství 15 litrů denně na jednu osobu, dodržování minimální vzdálenosti mezi zdroji s vodou a obyvateli aj. Pro dosažení těchto standardů organizace budují studny, poskytují velké množství ručních pump, čerpadel, generátorů a dalších potřebných zařízení. S rozšířeným přístupem k vodě však v táborech vznikají problémy s využíváním vody na výrobu hliněných cihel a proto stoupají nároky na množství vody. V zemědělských oblastech se GŘ ECHO zaměřuje především na podporu oprav již existujících zdrojů vody. V této oblasti ECHO spolupracuje hlavně s UNICEF.

Partnery GŘ ECHO v oblasti zlepšení hygieny jsou především nevládní organizace. Jejich pomoc je zaměřena především na hygienu v uprchlických táborech, a to zejména na výstavbu provizorních latrín. Ve venkovských oblastech je situace odlišná, neboť hustota zalidnění je zde nízká a lidé se během dne stěhují společně se svými stády dobytka, výstavba latrín je zde tudíž bezúčelná.

Jídlo/zajištění obživy

GŘ ECHO a partneři podporují nové strategie obchodu a humanitární pomoci, což znamená spojení pomoci, obnovy a rozvoje. Organizace se zaměřují na podporu aktivit, které vytvářejí místním obyvatelům vlastní příjem (např. výroba špaget, farmaření, šití). Partnerské organizace GŘ ECHO (např. FAO) plánovaně zásobují obyvatelstvo osivem, nástroji k farmaření a zajišťují také veterinární péči zvířatům, což umožňuje obyvatelům zajistit si vlastní obživu.

⁵³ HUMANITARIAN AID. *Evaluation of DG ECHO Financed Operations relating to the Darfur Crisis* [online]. 2008 [cit. 8. března 2008]. Dostupné na Internetu: http://ec.europa.eu/echo/pdf_files/evaluation/2006/darfur_final.pdf

Přístřeší a nepotravinová pomoc

V letech 2003-2006 poskytlo ECHO na přístřeší a nepotravinovou pomoc 8 % ze svých celkových prostředků.⁵⁴ GR ECHO se obecně soustřeďuje na zajištění igelitových plachet a materiálu na výstavbu místních budov. Z nepotravinových položek zabezpečuje oblečení, deky, mýdla, kuchyňské náčiní a palivo, kontejnery na vodu, matrace na spaní a sítě proti komárům.

V roce 2007 patřilo GR ECHO k deseti největším dárcům UNHRC, které zajišťuje materiální podporu uprchlíkům.

Ochrana

EU reagovala na výzvu OSN posílit mírové operace vedené AU a v roce 2005 zřídila na základě společné akce Rady EU civilně-vojenskou akci EU na podporu mírových jednotek Africké unie (AMIS). Součástí podpůrné akce EU byla civilní a vojenská složka. Podpůrná akce EU se zaměřovala na podporu mise AU a jejího politického, vojenského a policejního úsilí o řešení krize v Dárfúru. EU se podílela na misi AU pro sledování příměří a poskytovala nejrozumnější formy podpory, včetně odborníků zabývajících se plánováním, technické, finanční, materiální a logistické podpory AMIS.

Zároveň Rada EU v červenci 2005 schválila jmenování zvláštního zástupce Evropské unie pro Súdán. Zvláštní zástupce EU pro Súdán by měl zajišťovat soulad mezi činnostmi EU na podporu AMIS II a souhrnné mírové dohody a mezi celkovými politickými cíli EU ohledně Súdánu. Zvláštní zástupce EU pro Súdán zajišťuje mimo jiné koordinaci a návaznost příspěvků Evropské unie misi Africké unie. V dubnu 2007 byl zvláštním zástupcem jmenován Toren Bryll. Společná akce na podporu AMIS skončila přechodem mise Africké unie na smíšenou operaci OSN a Africké unie (UNAMID). Finanční referenční částka určená na krytí výdajů spojených s prováděním oddílu II společné akce od 1. května 2007 do dne 30. dubna 2008 činí 2,1 milionů EUR. Tato částka pokrývá období současného mandátu mise Africké unie v oblasti Dárfúru v Súdánu (AMIS II) a následné období zrušení civilní složky civilně-vojenské akce Evropské unie na podporu misí Africké unie v oblasti Dárfúru⁵⁵.

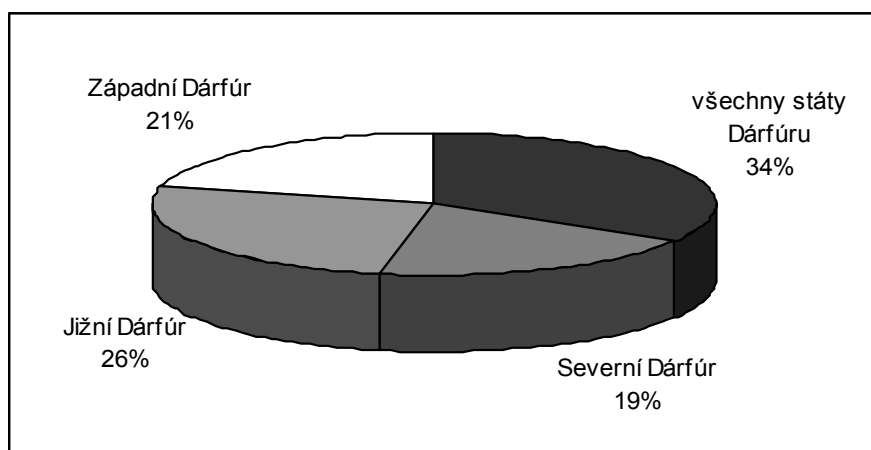
⁵⁴ HUMANITARIAN AID. *Evaluation of DG ECHO Financed Operations relating to the Darfur Crisis* [online]. 2008 [cit. 8. března 2008]. Dostupné na Internetu: http://ec.europa.eu/echo/pdf_files/evaluation/2006/darfur_final.pdf

⁵⁵ EURLEX. *Společná akce Rady 2005/557/SZBP* [online]. 2008 [cit. 8. března 2008]. Dostupné na Internetu: <http://eur-lex.europa.eu/Result.do?idReq=1&page=3>

Dále GŘ ECHO v rámci ochrany civilistů financuje projekty zaměřené proti násilí (většinou na ženách), které se vyskytují ve většině uprchlických táborů.

Největší objem pomoci poskytnuté partnery ECHO plynul do Jižního Dárfúru (viz.graf 3.4). Bezpečnostní aktivity byly zaměřené na Západní Dárfúr (zde je bezpečnostní situace nejhorší). Humanitární pomoc v oblasti přístřeší a nepotravinové pomoci je nejběžnější v Severním Dárfúru, kde jsou tvrdé zemědělské a klimatické podmínky, v letech 2003-2006 pomoc Severnímu Dárfúru představovala 19 % pomoci partnerů ECHO⁵⁶.

Graf 3.4 Distribuce pomoci partnery ECHO do jednotlivých oblastí Dárfúru v letech 2003-2006

Zdroj: HUMANITARIAN AID. *Evaluation of DG ECHO Financed Operations relating to the Darfur Crisis* [online]. 2008 [cit. 8. března 2008]. Dostupné na Internetu: http://ec.europa.eu/echo/pdf_files/evaluation/2006/darfur_final.pdf, vlastní úprava

Každý rok vyčleňuje GŘ ECHO na pomoc Súdánu stále větší finanční prostředky. V poskytování prostředků pokračuje také v roce 2008, kdy v Globálním plánu pro Súdán schválilo objem pomoci ve výši 70 milionů EURO, přičemž 40 milionů⁵⁷ EURO má sloužit pro účely snížení nemocnosti a úmrtnosti krizí postižených obyvatel.

3.3 Humanitární pomoc ČR

Stejně jako další členové EU poskytuje také Česká republika každoročně významné prostředky na zmírnění následků přírodních nebo lidmi způsobených katastrof v zahraničí. Pomoc (finanční, záchranná i materiální) je poskytována prostřednictvím mezinárodních

⁵⁶ HUMANITARIAN AID. *Evaluation of DG ECHO Financed Operations relating to the Darfur Crisis* [online]. 2008 [8. března 2008]. Dostupné na Internetu: http://ec.europa.eu/echo/pdf_files/evaluation/2006/darfur_final.pdf

⁵⁷ HUMANITARIAN AID. *Financing Decisions 2008* [online]. 2008 [8. března 2008]. Dostupné na Internetu: http://ec.europa.eu/echo/pdf_files/decisions/2008/sudan_gp_01000_en.pdf

organizací, nevládních humanitárních organizací záchranných týmů, apod. Česká republika (ČR) přispěla v průběhu roku 2004 finančním obnosem také k řešení humanitární krize v Dárfúru. V červnu 2004 se ČR rozhodla poskytnout na základě výzev EU a vlastní iniciativy dárfúřským uprchlíkům prostřednictvím UNHCR 1 milion Kč. V srpnu souhlasila ČR s další finanční pomocí opět prostřednictvím UNHCR, ve výši přibližně 2,6 miliónu Kč. Vzhledem k prohlubující se humanitární krizi v regionu rozhodla v listopadu 2004 vláda o další humanitární pomoci ve výši 6,4 miliónu Kč. Příspěvek byl poskytnut UNHCR (5 milionů Kč) a WHO (1,4 milionů Kč). Celkově tak ČR poskytla soudánským uprchlíkům v Súdánu a Čadu pomoc v objemu 10 miliónů Kč⁵⁸. V letech 2005 a 2006 ČR nevyčlenila na humanitární pomoc Súdánu ze státního rozpočtu žádné finanční prostředky. V roce 2007 ČR věnovala WFP na potravinovou pomoc Dárfúru a dalším oblastem Súdánu přibližně 5 milionů Kč a další příspěvek ve výši 500 tisíc Kč poskytla na pomoc v oblasti potravin, přístřeší a hygieny⁵⁹.

GR ECHO a členské státy EU samotné patří vedle Spojených států, Japonska a Kanady k těm, kteří na humanitární pomoc Súdánu poskytují největší objem finančních prostředků. Od roku 2003 se ECHO stabilně pohybuje v žebříčku největších dárců pomoci na 2.- 3. místě za prvními Spojenými státy. V letech 2003-2007 se ECHO podílelo na celkovém financování pomoci Súdánu v rozmezí 5,8 % - 11,7 %. V první trojici největších dárců každoročně figuruje Spojené království Velké Británie a Severního Irska, jehož podíl na celkovém financování pomoci se pohybuje v rozmezí 6,7 % - 11,6 %⁶⁰.

Neopomenutelnými dárci, kteří tradičně přispívají vysokými částkami na řešení krize v Súdánu, jsou také další členské státy EU, a to především Nizozemí, Švédsko, Dánsko, Německo, Irsko, Itálie, Finsko, Španělsko, Francie, Belgie, Lucembursko. ECHO a státy Evropské unie tak neodmyslitelně patří k nejdůležitějším dárům mezinárodní pomoci Súdánu.

⁵⁸ MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ. *Humanitární pomoc poskytovaná do zahraničí* [online]. 2006 [cit. 8. března 2008]. Dostupné na Internetu: <http://www.mzv.cz/wwwo/mzv/default.asp?id=42960&ido=18887&idj=1&amb=1>

⁵⁹ BUSINESS INFO. *Súdán: Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR* [online]. 2008 [cit. 8. března 2008]. Dostupné na Internetu: [http://www.businessinfo.cz/cz/sti/sudan obchodni a ekonomicka spolupraci s cr/7/1001](http://www.businessinfo.cz/cz/sti/sudan%20obchodni%20a%20ekonomicka%20spolupraci%20s%20cr/7/1001)

⁶⁰ RELIEFWEB. *Appeals and funding* [online]. 2008 [cit. 8. března 2008]. Dostupné na Internetu: <http://www.reliefweb.int/rw/fts.nsf/doc105?OpenForm&rc=1&cc=sdn&yr=2007>

Závěr

Podstatou humanitární pomoci je rychlé a efektivní zajištění základních potřeb obětí přírodních nebo člověkem zaviněných katastrof, a to nezávisle na rase, pohlaví, náboženství či politickém systému. Každý rok závisí na humanitární pomoci miliony lidí po celém světě, nejvíce postižení žijí nejčastěji v rozvojových zemích.

Afrika je kontinentem mnoha tváří, charakteristická množstvím etnických skupin a náboženství, přírodním bohatstvím a značnou zásobou nerostných surovin. Na druhou stranu je synonymem chudoby, zaostalosti, vnitrostátních válek a humanitárních krizí. Súdán je zmítán vnitřními konflikty a střídajícími se humanitárními krizemi přes čtyři desítky let. Příčiny sahají do historie země, zvláště do období kolonizace Afriky a boje o moc na tomto území. Dále situaci v zemi nepříznivě ovlivnil následný průběh dekolonizace, stálé etnické a náboženské rozpory, boj o nerostné bohatství, přírodní podmínky či politické zájmy některých států. Současná humanitární krize v Dárfúru způsobuje obrovské utrpení civilistů a nucenou migraci obyvatel.

Přítomnost nevládních humanitárních organizací, Mezinárodního Červeného kříže a agentur OSN hraje nepostradatelnou roli při zmírňování důsledků krize. Významná je rovněž asistence OSN a jejich partnerů při uzavírání mírových dohod.

Zjistila jsem, že na pomoc v oblasti potravin, zdraví a zdravotní péče, přístřeší a nepotravinové pomoci plynou do Súdánu každoročně stovky miliony dolarů. I přes značné úsilí se pokrytí požadavků na financování pomoci (v rámci výzev OCHA) v letech 2003-2007 pohybovalo v rozmezí 53 – 81 %, což znamená, že se nedostalo pomoci všem lidem v nouzi a nebo pomoc nebyla poskytnuta v dostatečném objemu. Humanitární pomoc v zemi ztěžují v některých místech zákazy a omezení ze strany súdánské vlády. Z pohledu poskytovatelů finančních prostředků na pomoc Súdánu zaujímá Evropská unie postavení jednoho z největších dárců a partnerů mezinárodní humanitární pomoci. Vyhodnocování naléhavých potřeb jednotlivých zemí provádí EU na základě globální analýzy potřeb. Zvláštní pozornost věnuje EU tzv. opomíjeným krizím, což se projevuje i ve výši finančních prostředků vyčleněných GR ECHO na humanitární pomoc Súdánu.

Problémy Súdánu a jejich důsledky překračují hranice státu a jejich řešení vyžaduje celosvětové úsilí. Situaci v Dárfúru je nutné věnovat stálou pozornost, zvláště ze stran vyspělých států, politiků a médií. Snahou zůstává zajistit efektivní humanitární pomoc a přístup humanitárních pracovníků ke všem postiženým lidem a zároveň zabezpečit jejich ochranu a podpořit rozmístění všech jednotek UNAMID. Humanitární pomoc

mezinárodního společenství má zásadní význam pro zajištění humanitárních potřeb obyvatel v krizových oblastech Súdánu a uprchlických táborech. I přes významnost této pomoci faktem zůstává, že humanitární pomoc je formou krátkodobé pomoci. Zabránit dalšímu prohlubování humanitární krize znamená přesvědčit opoziční strany konfliktu o uzavření a dodržování mírové dohody a poté pomoci Súdánu k sociálně-ekonomickému rozvoji, demokratizaci, politické a bezpečnostní stabilitě .

Seznam použité literatury

a) knihy:

BROŽA, M. *Fakta a čísla OSN: základní údaje o Organizaci spojených národů*. Praha: Informační centrum OSN, 2005. 297 s. ISBN 80-86348-02-4.

ČLOVĚK V TÍSNI, SPOLEČNOST PŘI ČT. *Globální a rozvojová spolupráce: Témata, o které se lidé zajímají*. Praha: Člověk v tísni, společnost při ČT, o.p.s., 2005. ISBN 80-86961-00-1.

HAYWOOD, J., CATCHPOLE, B., HALL, S., BARRATT, E. *Encyklopedie Historie světa. Atlas světových dějin*. Vydal Columbus, Praha, 1998. ISBN 80-85928-81-7.

HONZÁK, F., PEČENKA, M. *Státy a jejich představitelé*. Nakladatelství Libri, Praha 1999. ISBN 80-85983-79-6.

MENCER, G. *Nové mezinárodní humanitární právo (vybrané problémy)*. Praha: nakladatelství Československé akademie věd, 1983. 220 s. ISBN 509-21-827.

PANTUČKOVÁ, J., KROPÁČEK, L., HÁLEK, L. *Súdán*. 1. vyd. Praha: Pressfoto, 1981. 160 s.

b) internetové zdroje:

ASOCIACE PRO MEZINÁRODNÍ OTÁZKY. *Rada bezpečnosti. Súdán-Dárfúr* [online]. 2007 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu:

<http://studentsummit.cz/soubory/student-summit/12rocnik/BGR_RB_Sudan_Darfur.pdf>

ASOCIACE PRO MEZINÁRODNÍ OTÁZKY. *Rada bezpečnosti. Vnitřně vysídlené osoby v Súdánu* [online]. 2007 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu:

<http://www.diplomacie.info/soubory/student-summit/ke_stazeni/III.vybor/bgr_IIIga_IDP_sudan.pdf>

BRITSKÉ LISTY. *Západosúdánský Dárfúr* [online]. 2008 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: <<http://www.blisty.cz/2004/8/3/art19149.htm>>

BUSINESS INFO. *Súdán-Základní informace o teritoriu* [online]. 2008 [cit. 7. února 2008] Dostupné na Internetu:

<<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/sudan ekonomicka- charakteristika- zeme/4/1001484/>>

BUSINESS INFO. *Súdán-Základní informace o teritoriu* [online]. 2008 [cit. 7. února 2008] Dostupné na Internetu:

<<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/sudan ekonomicka- charakteristika- zeme/4/1001484/>>

BUSINESS INFO. *Súdán: Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR* [online]. 2008 [cit. 8. března 2008]. Dostupné na Internetu:
 <[http://www.businessinfo.cz/cz/sti/sudan obchodni ekonomicka spolupraces cr/7/100148](http://www.businessinfo.cz/cz/sti/sudan%20obchodni%20ekonomicka%20spolupraces%20cr/7/100148)>

DG FOR HUMANITARIAN AID-ECHO. *Financial Report 2006*. [online]. 2008, březen [cit. 8. března 2008]. Dostupné na Internetu:
 <http://ec.europa.eu/echo/pdf_files/financial_report2006.pdf#page=3>

CIA. *The World Factbook. Sudan. Age structure 2007 est.* [online]. 2008, březen [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu:
 <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/print/su.html>>

HUMANITARIAN AID. *Evaluation of DG ECHO Financed Operations relating to the Darfur Crisis* [online]. 2008, březen [cit. 8. března 2008]. Dostupné na Internetu:
 <http://ec.europa.eu/echo/pdf_files/evaluation/2006/darfur_final.pdf>

HUMANITARIAN AID. *Financing Decisions 2008* [online]. 2008, březen [cit. 8. března 2008]. Dostupné na Internetu:
 <http://ec.europa.eu/echo/pdf_files/decisions/2008/sudan_gp_01000_en.pdf>

EURLEX-PŘÍSTUP K PRÁVU EVROPSKÉ UNIE. *Zpráva Evropské komise. Generální ředitelství pro humanitární pomoc, Výroční zpráva 2006* [online]. 2008 [cit. 1. prosince 2007]. Dostupné na Internetu:
 <<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52007DC0555:CS:HTML>>

EURLEX-PŘÍSTUP K PRÁVU EVROPSKÉ UNIE. *Společná akce Rady 2005/557/SZBP* [online]. 2008 [cit. 8. března 2008]. Dostupné na Internetu:
 <<http://eur-lex.europa.eu/Result.do?idReq=1&page=3>>

EUROPEAN PARLIAMENT. *Sdělení o politické a lidskoprávní situaci v Súdánu a Dárfúru* [online]. 2008 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu:
 <http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2004_2009/documents/dv/696/696365/696365cs.pdf>

HUMAN DEVELOPMENT REPORT 2007/2008. *Sudan* [online]. 2008 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu:
 <http://hdr.undp.org/en/media/hdr_20072008_en_indicator_tables.pdf>

IHNED.CZ. *Zapomenutá humanitární krize v Súdánu* [online]. 2008 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: <http://kultura.ihned.cz/c3-23093205-005000_d-zapomenuta-humanitarni-krize-sudan>

INFOSERVIS. *Zpráva o hladomoru od deseti k pěti* [online]. 2003 [cit. 7. února 2008].

Dostupné na Internetu: <<http://www.infoservis.net/art.php?id=1043409218>>

KI-MOON, B. *Co jsem viděl v Dárfúru* [online]. 2007 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: <<http://www.osn.cz/zpravodajstvi/zpravy/zprava.php?id=1327>>

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ. *Humanitární pomoc poskytovaná do zahraničí* [online]. 2006 [cit. 8. března 2008]. Dostupné na Internetu: <<http://www.mzv.cz/www/mzv/default.asp?id=42960&ido=18887&idj=1&amb=1>>

NAVAJO. *Súdán* [online]. 2006 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: <<http://darfur.navajo.cz/>>

OCHA. *Darfur-Humanitarian Profile No.29* [online]. 2007, prosinec [cit. 5. března 2008]. Dostupné na Internetu: <http://www.unsudanig.org/docs/HNP%2029_narrative_1%20October%202007.pdf>

OCHA. *Darfur-Humanitarian Profile No.25* [online]. 2007, prosinec [cit. 5. března 2008]. Dostupné na Internetu: <http://www.unsudanig.org/docs/HNP%2029_narrative_1%20October%202007.pdf>

OCHA. *UN Agencies in Sudan* [online]. 2008, březen [cit. 8. března 2008]. Dostupné na Internetu: <<http://ochaonline.un.org/Default.aspx?alias=ochaonline.un.org/sudan>>

RELIEFWEB. *Appeals and funding 2008* [online]. 2008 [cit. 5. března 2008]. Dostupné na Internetu: <<http://www.reliefweb.int/rw/fts.nsf/doc105?OpenForm&rc=1&cc=sdn&yr=2007>>

RELIEFWEB. *Maps* [online]. 2008 [cit. 8. března 2008]. Dostupné na Internetu: <<http://www.reliefweb.int/rw/rwb.nsf/doc404?OpenForm&cc=sdn&rc=1>>

REUTERS ALERTNET. *Sudan. Literacy 2004* [online]. 2008 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: <<http://www.alertnet.org/db/cp/sudan.htm>>

REUTERS ALERTNET. *Sudan. Life expectancy 2005* [online]. 2008 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: <<http://www.alertnet.org/db/cp/sudan.htm>>

SUZUKI, Š. *Prvotní příčinou byla rozšiřující se poušť* [online]. 2006 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: <<http://www.literarky.cz/?p=clanek&id=2159>>

TÓTHOVÁ, H. *Súdán. Informace o zemi původu* [online]. 2008 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: <www.portal.justice.cz/soud/soubor.aspx?id=57218>

UN SUDAN IG. *WFP Monthly situation report* [online]. 2008 [cit. 8. března 2008]. Dostupné na Internetu: <<http://www.unsudanig.org/docs/WFP%20Sudan%20Monthly%20Situation%20Report%2010557.0%20-%20December%202007.pdf>>

UNHRC. *Hlavní operace UNHRC: Čad a Dárfúr* [online]. 2007 [cit. 8. března 2008].
Dostupné na Internetu: <<http://www.unhcr.cz/news/?cid=308>>

UNICEF. *Nezávadná voda. Súdán* [online]. 2007 [cit. 7. února 2008].
Dostupné na Internetu: <<http://www.unicef.cz/index.php?pg=2&id=110&zp=17>>

WORLD HEALTH ORGANIZATION. *Sudan* [online]. 2008 [cit. 7. února 2008].
Dostupné na Internetu: <<http://www.who.int/countries/sdn/en/>>

ZEMĚPIS. *Súdán. Informace o státě* [online]. 2008 [cit. 7. února 2008]. Dostupné na Internetu: <<http://www.zemepis.net/zeme-sudan>>

Seznam zkratek a symbolů

ACP	země africké, karibské a tichomořské oblasti
ADRA	Adventistická agentura pro pomoc a rozvoj
aj.	a jiné
AMIS	mírové jednotky Africké unie
AU	Africké unie
CARE	mezinárodní humanitární organizace bojující proti chudobě
CPA	Souhrnná mírová dohoda
ČK a ČP	Červený kříž a Červený půlměsíc
ČR	Česká republika
DPA	Dárfúrská mírová dohoda
ECHO	Úřad pro humanitární pomoc
GŘ ECHO	Generální ředitelství pro humanitární pomoc
EU	Evropská unie
EUR	euro
FAO	Organizace OSN pro výživu a zemědělství
GDP	hrubý domácí produkt
GHD	Iniciativa řádného humanitárního dárcovství
GNA	Globální analýza potřeb
IBRD	Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj
ICRC	Mezinárodní výbor Červeného kříže
IDPs	vnitřně vysídlené osoby
IMF	Mezinárodní měnový fond
JEM	Hnutí za spravedlnost a rovnost
Kč	koruny české
mj.	mimo jiné
např.	například
NIF	Národní islámská fronta
OCHA	Úřad OSN pro koordinaci humanitárních záležitostí
OSN	Organizace spojených národů
OXFAM	nevládní organizace bojující s chudobou a bezprávím
SDG	súdánská libra
SLA	Súdánská osvobozená armáda
SPLA/M	Súdánská lidová osvobozená armáda/lidově osvobozené hnutí
UNAMID	smíšená operace OSN a Africké unie
UNDP	Rozvojový program OSN
UNFPA	Populační fond OSN
UNHCR	Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky
UNICEF	Dětský fond OSN
UNMIS	mise OSN
USA	Spojené státy americké
USD	americký dolar
viz.	odkaz
WFP	Světový potravinový program
WHO	Světová zdravotnická organizace

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo,
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně ke své vnitřní potřebě bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3),
- souhlasím s tím, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že údaje o bakalářské práci, obsažené v Záznamu o závěrečné práci, umístěném v příloze mé bakalářské práce, budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO,
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona,
- bylo sjednáno, že užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 25.4.2008

Eva Poledníková
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

Vratimovská 242, 739 34 Václavovice

Seznam příloh

- Příloha č.1 Představitelé Súdánu od roku 1670 po současnost
- Příloha č.2 Počet obyvatel zasažených krizí v Dárfúru a přístup humanitární pomoci,
březen 2008
- Příloha č.3 Uprchlické tábory v Dárfúru
- Příloha č.4 Zastoupení agentur OSN v Dárfúru, leden 2007

Příloha č.1

Představitelé Súdánu od roku 1670 po současnost

SULTÁNI DÁRFÚRU

Dynastie Fur-Kajra

1670-1682 Músa

1682-1722 Ahmad Bukra

1722-1752 Abu al-Kásim

1752-1787 Muhammad Tajráb

1787-1801 Abdarrahmán ar-Rašíd

1801-1838 Muhammad al-Fadl

1838-1873 Ibráhím Ibn Muhammad al-Husajn

1874-1885 egyptský protektorát

1885-1898 součást mahdistického státu

1898-1916 Alí Dínár

PŘEDSEDOVÉ VLÁDY

1956 Ismá'il al-Azhari

1956-1958 Abdulláh Chalíl

1958-1964 Ibráhím Abbúd (1963-1964 současně prezident)

1964-1965 Sirrulchátím (Sirr al-Chatím) al-Chalífa

1965-1966 Muhammad Ahmed Maghúb

1966-1967 Uaid (Zajd) al-Mahdí

1967-1969 Muhammad Ahmed Maghúb

1969 Abú Bakr Avadalláh

PREZIDENT

1969-1985 Dža'far (Džafaar) Muhammad an-Nimajrí

(do 1971 předseda Revoluční rady)

PŘEDSEDA PROZATÍMNÍ VOJENSKÉ RADY

1985-1986 Abdurrahmán (Abdar Rahmán) Muhammad

Hasan Sivárddahab (Svaraddaháb)

PŘEDSEDA PREZIDENTSKÉ RADY

1986-1989 Ahmad Alí Mirghání

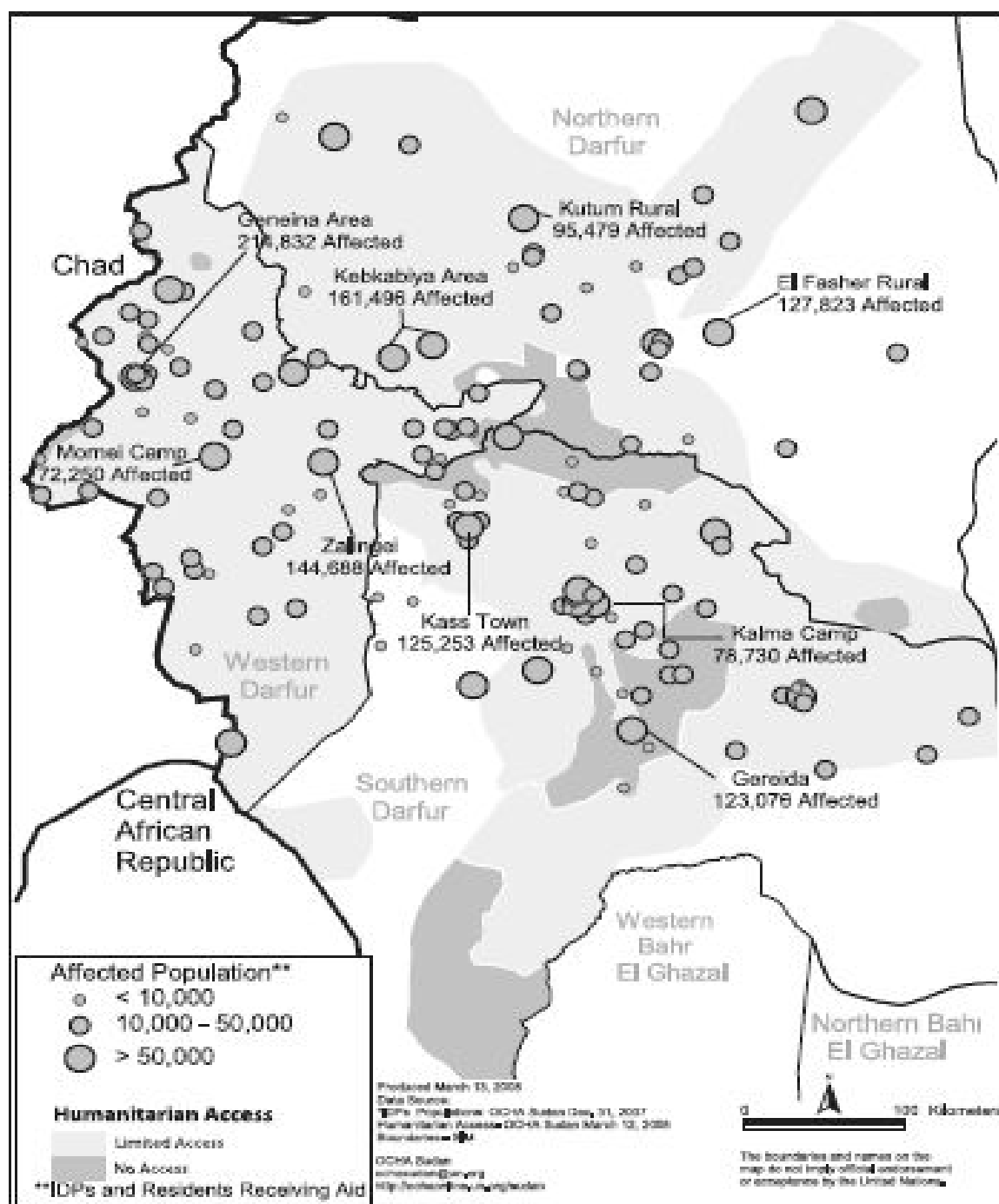
PREZIDENT

od 1989 Umar Hasan Ahmad al-Bašír (do 1993 Předseda revoluční rady národní spásy)

Zdroj: HONZÁK, F, PEČENKA, M. *Státy a jejich představitelé*. Nakladatelství Libri, Praha 1999. ISBN 80-85983-79-6.

Příloha č.2

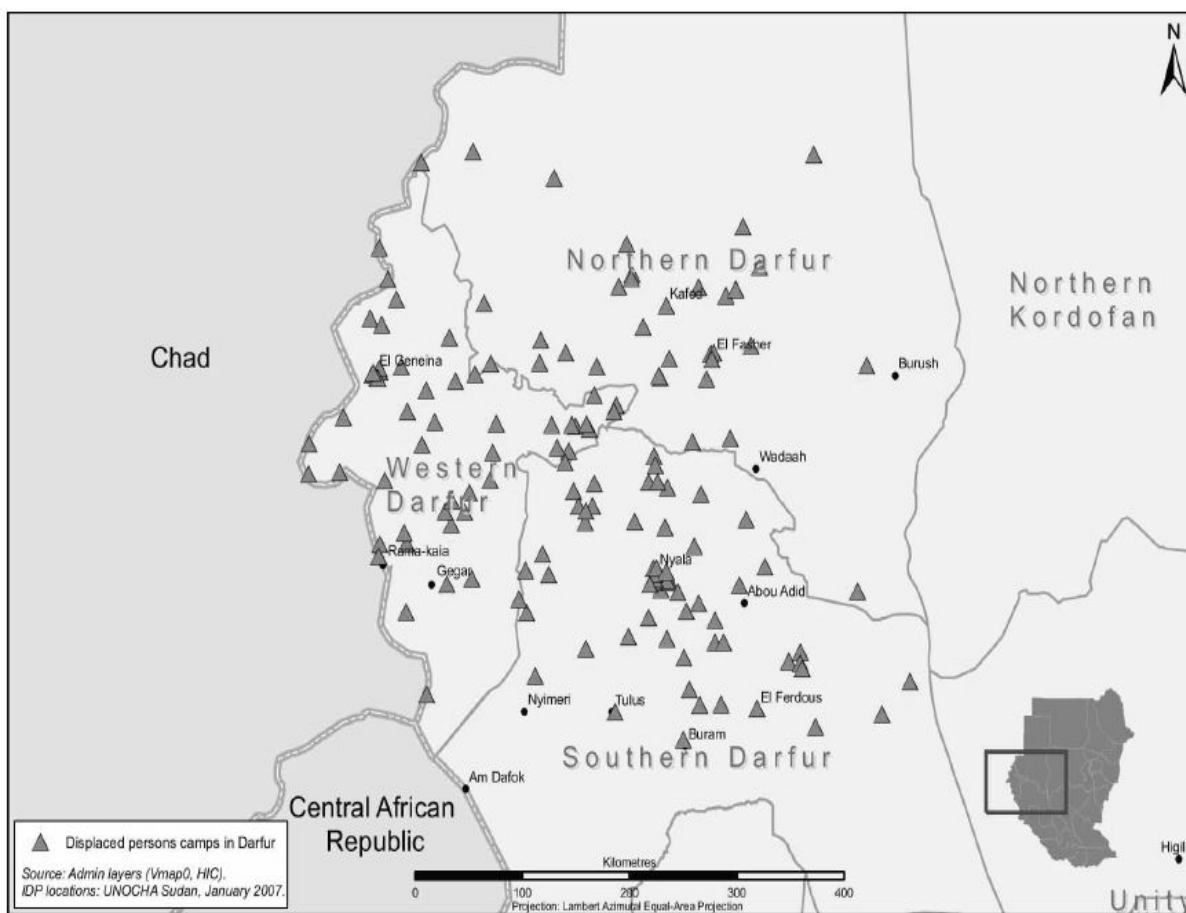
Počet krizí zasažených obyvatel v Dárfúru a přístup humanitární pomoci, březen 2008

Zdroj: RELIEFWEB. *Sudan-Darfur Humanitarian Profile* [online]. 2008 [cit. 8. března 2008]. Dostupné na Internetu: [http://www.reliefweb.int/rw/fullMaps_Af.nsf/luFullMap/1CFB101431C3F5328525740C005C9EC9/\\$File/ocha_CE_sdn080325.pdf?OpenElement](http://www.reliefweb.int/rw/fullMaps_Af.nsf/luFullMap/1CFB101431C3F5328525740C005C9EC9/$File/ocha_CE_sdn080325.pdf?OpenElement).

Příloha č.3

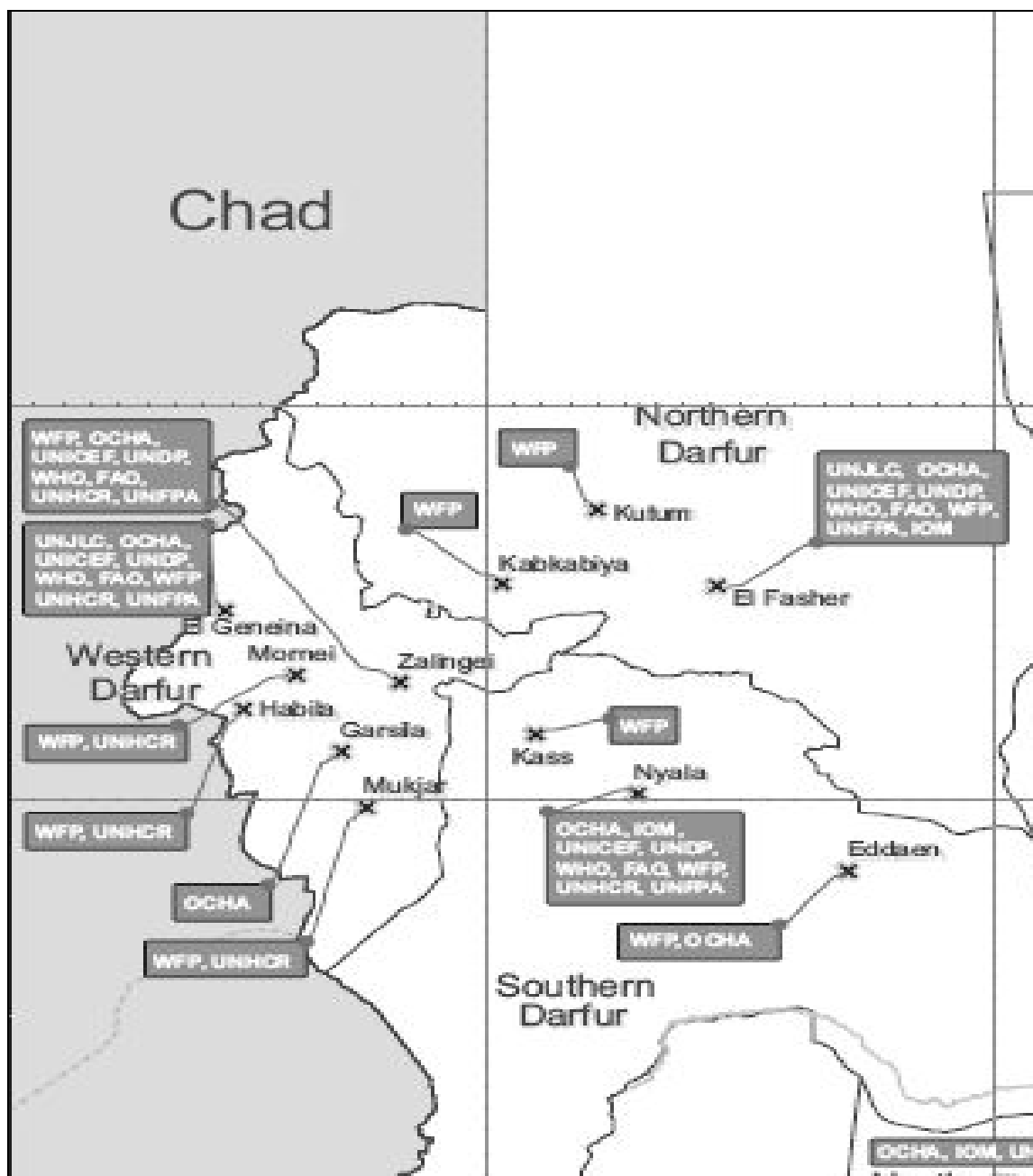
Uprchlické tábory v Dárfúru

Zdroj: RELIEFWEB. *Displaced persons camps* [online]. 2008 [cit. 8. března 2008]. Dostupné na Internetu: [http://www.reliefweb.int/rw/fullMaps_Af.nsf/luFullMap/4587ECD01A4601E285257310005AD239/\\$File/une_p_IDP_sdn070622.pdf?OpenElement](http://www.reliefweb.int/rw/fullMaps_Af.nsf/luFullMap/4587ECD01A4601E285257310005AD239/$File/une_p_IDP_sdn070622.pdf?OpenElement)

Příloha č.4

Zastoupení agentur OSN v Dárfúru, leden 2007

Zdroj: OCHA. *UN Agencies in Sudan* [online]. 2008 [cit. 8. března 2008]. Dostupné na Internetu: <http://ochaonline.un.org/Default.aspx?alias=ochaonline.un.org/sudan>, vlastní úprava